

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

1

SIRA SAYISI: 387

Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/725) ve Millî Savunma Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/725 Esas Numaralı Tasarının	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	4
- Genel Gerekçesi	4
- Madde Gerekçeleri	6
• Millî Savunma Komisyonu Raporu	11
• Ek Görüş	15
• Muhalefet Şerhi	22
• Tasarı Metni	25
• Millî Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	25

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-1262-2458

7/6/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 6/6/2016 tarihinde kararlaştırılan "Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Binali Yıldırım
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/725)	
ESAS	Millî Savunma Komisyonu
TALİ	Anayasa Komisyonu Adalet Komisyonu İçişleri Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Terörle mücadele, hukuk devleti ilkesine, temel hak ve özgürlüklere, demokratik toplum düzeninin gereklerine ve ölçülülük ilkesine bağlı olarak yürütülmektedir.

Türk Silahlı Kuvvetleri unsurları, vatandaşların temel hak ve hürriyetlerini özgür biçimde kullanmasını, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü tehdit eden ve özellikle karmaşık bir yapı içinde hareket edip, her türlü silah ve yöntemi kullanabilen, insani olmayan taktikleri uygulamaktan çekinmeyen terör örgütlerine karşı mücadelede genel kolluk kuvvetlerine destek olarak kullanılabilirlerdir.

5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11 inci maddesinin (D) fıkrası kapsamında yürütülen faaliyetlerde; valiler, ilde çıkabilecek veya çıkan olayların, emrindeki kuvvetlerle önlenmesini mümkün görmedikleri veya bu tür olayları önleyemedikleri; aldıkları tedbirlerin bu kuvvetlerle uygulanmasını mümkün görmedikleri veya bu tedbirleri uygulayamadıkları takdirde, mümkün olan en hızlı vasıtalarla müracaat ederek sınır birlikleri dahil olmak üzere en yakın kara, deniz ve hava birlik komutanlığından yardım isteyebilmektedirler. Ancak terör olaylarının birden çok ili etkilediği hallerde, meydana gelen ve birbirleriyle bağlantılı terör eylemlerinin önlenmesine ve teröristlerin yakalanarak adli makamların önüne çıkartılmasına yönelik Türk Silahlı Kuvvetleri birliklerinin kolluk kuvvetlerine destek faaliyeti, askerlik hizmetinin niteliği itibarıyla merkezi planlama ile sevk ve idareyi gerektirmektedir.

Uluslararası destek bulabilen terör örgütlerinin tehdit ve saldırılarına karşı, kamu düzenini koruma ve masum insanların güvenliğinin sağlanmasına yönelik etkin ve caydırıcı tedbirler tüm devletler tarafından alınmaktadır. Bu kapsamda, ulusal ve uluslararası bağlantılarını kullanarak organize şekilde hareket edebilen bir terör örgütüyle, bir ilin sınırlarıyla bağlı kalmaksızın mücadele edilmesi gerekebilmektedir.

Bu bakımdan, Tasarı ile genel kolluk kuvvetlerinin imkân ve kabiliyetlerini aşan durumlarda terörle mücadele için gerekli olması veya terör eylemlerinin kamu düzenini ciddi şekilde bozması halinde, Bakanlar Kurulu tarafından terörle mücadele faaliyetlerinde genel kolluk kuvvetlerine destek sağlanması amacıyla Türk Silahlı Kuvvetlerinin bir bütün olarak görevlendirilebilmesi imkânı tanınmaktadır.

Bilindiği üzere, terörle mücadelede görev alanlar, büyük cesaret ve fedakarlık göstererek görevlerini yerine getirmekte, ayrıca vatanın bütünlüğünü ve milletin güvenliğini sağlamak amacıyla çekinmeden hayatlarını ortaya koymaktadırlar. Üstün bir anlayışla terörle mücadele görevini yürüten tüm kamu görevlilerinin tereddüt içinde kalmaksızın etkin bir şekilde bu görevlerini yerine getirebilmelerinin sağlanması gerekmektedir. Bu kapsamda terörle mücadele eden kamu görevlilerinin haksız iddialarla yıpranmasını önlemek amacıyla hukuk devleti ilkesi çerçevesinde bazı düzenlemeler yapılmaktadır.

1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun erteleme ve kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırımlara çevirmeye ilişkin hükümlerinin askeri suçlar için uygulanmayacağı yönündeki düzenlemelerin Anayasa Mahkemesince iptali sonrasında oluşan disiplin zafiyetini gidermek amacıyla, Anayasa Mahkemesinin iptal kararındaki gerekçeler doğrultusunda orantılı düzenlemeler yapılmıştır.

353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununda yer alan hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin hükümlerin askeri suçlar için uygulanmayacağı yönündeki düzenlemelerin Anayasa Mahkemesince iptali sonrasında oluşan disiplin zafiyetini gidermek amacıyla Anayasa Mahkemesinin iptal kararındaki gerekçeler doğrultusunda orantılı düzenlemeler yapılmıştır.

Tasarı ile ayrıca, her yıl Yüksek Askerî Şura tarafından karar alınmak suretiyle, hizmet süresinin sonuna gelmiş ancak nitelikleri itibarıyla temayüz etmiş albaylardan bir kısmının yaş haddi olan altmış yaşına kadar görevine devam edebilmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmekte ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin zaman içerisinde uygulamada ortaya çıkan ihtiyaçlarının karşılanabilmesi amacıyla çeşitli kanunlarda değişiklik yapılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile; yurtdışı sürekli veya geçici görevlere atanan ya da görevlendirilen subay ve astsubaylara, ihtiyaç duyulan durumlarda Türk Silahlı Kuvvetlerini daha etkin bir rütbe ile temsil etmesine imkân sağlamak amacıyla, halihazırda NATO üyesi birçok ülkede mevcut olan itibari rütbe uygulaması ihdas edilmekte ve bu kavram tanımlanmaktadır.

Madde 2- Madde ile; üst rütbelerdeki yığılmaların önlenmesi amacıyla üsteğmen rütbesinde üstün başarı kıdemi verilmesi uygulamasına son verilmekte ve üstün başarı değerlendirmesi için sicil notu ortalamasının sicil tam notunun %90'ı olması şartı, %95'e çıkarılmaktadır.

Madde 3- Madde ile; azami hizmet süresini tamamlayarak kadrosuzluktan emekliye sevk edilecek albaylar arasından, emsallerine göre temayüz etmiş ve hizmetine bir süre daha ihtiyaç duyulacak olanların hizmet sürelerinin, Yüksek Askerî Şura (YAŞ) kararı ile ihtiyaç kadar uzatılmasına ilişkin esaslar belirlenmiştir.

926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan mevcut düzenlemeye göre, subay rütbe bekleme sürelerinin toplamı olan yirmisekiz hizmet yılını bitiren albaylardan YAŞ tarafından hizmet fazlası olduğu tespit edilenler en yaşlı neşetten (devre) itibaren kadrosuzluktan emekliye sevk edilmekte, bunlar arasından görev süresi uzatılabilecek olanlar ise ancak yapılacak sicil notu sıralamasına göre en üst sıradan başlayarak belirlenebilmektedir. Yeterli ayırt edicilik taşımayan bu sistem, nitelikleri itibarıyla hizmette kalmasında fayda bulunan albayların görev süresinin uzatılmasında zorluklar yaşanmasına sebep olmaktadır. Sicil notu sıralamasına göre alt sıralarda bulunan, ancak sahip olduğu yetenek ve özellikleri sebebiyle hizmetine ihtiyaç duyulan bir albayın görevde kalabilmesi için kendisinden önceki tüm personelin görev süresinin uzatılması gerekmektedir. Bu da idare açısından etkin ve ekonomik bir yöntem değildir.

Bu mahzurları gidererek albaylar arasında olumlu bir rekabet ortamı tesis etmek ve liyakatlı albaylardan azami süre ile istifade edebilmek amacıyla yeni bir sistem öngörülmektedir. Bu doğrultuda;

-Subay rütbe bekleme süresi toplamı olan yirmisekiz hizmet yılını doldurması ve hizmet ihtiyacı fazlası durumuna girmesi sebebiyle kadrosuzluktan emekliye sevk edilecek albaylar arasından, nitelikleri itibarıyla temayüz etmiş, sicil ortalaması sicil tam notunun %90 ve üzerinde olanlardan talepte bulunanların YAŞ değerlendirmesine girmesi,

-Kendi sicil notu ile YAŞ üyeleri tarafından verilecek değerlendirme notunun ortalamasına göre yapılacak sıralamaya göre ve görev süresini dolduran toplam albay miktarının %25'ini geçmeyecek şekilde ihtiyaç duyulacak miktardaki albayın görev süresinin iki yıllığına uzatılması,

-Görev süreleri iki yıllığına uzatılan albayların da ikinci yılın sonunda yeniden değerlendirmeye girmesi, bunlar arasından da bir önceki dönem uzatılanların %75'ini geçmeyecek şekilde ihtiyaç duyulacak miktardaki albayın görev süresinin yeniden iki yıllığına uzatılabilmesi,

hususları düzenlenmektedir.

Böylece yıllara göre azalan bir grafikte, albaylardan bir kısmının da gerekirse yaş haddine kadar görev yapması mümkün hale gelebilecektir.

Hizmet ihtiyacı sebebiyle uzatmaya ilişkin bu oranlar YAŞ tarafından %100'e kadar çıkarılabilecektir.

Yukarıdaki tahditlere uygun olarak bir devreden kaç albayın görev süresinin uzatılacağı, bunların sınıf, branş ve ihtisaslara göre dağılımları ise kontenjanlar verilmek suretiyle YAŞ tarafından karara bağlanacaktır.

Hangi albayların YAŞ tarafından görev süresinin uzatılacağı ise albayların o güne kadarki sicil notu ortalaması, dosyaları, yargılanma, ceza, takdir, taltif, sağlık gibi durumları gözönüne alınarak YAŞ üyeleri tarafından verilecek değerlendirme notları ilave edilerek yapılacak sıralama sonucunda belirlenecektir.

Madde 4- Madde ile; üst rütbelerdeki yığılmaların önlenmesi amacıyla astsubay üstçavuş rütbesinde üstün başarı kıdemi verilmesi uygulamasına son verilmekte ve üstün başarı değerlendirmesi için sicil notu ortalamasının sicil tam notunun %90'ı olması şartı, %95'e çıkarılmaktadır.

Madde 5- Madde ile; üsteğmen rütbesinde üstün başarı kıdeminin kaldırılmasından dolayı, alınabilecek üstün başarı kıdemi sayısı toplamı altıdan beşe düşürülmektedir.

Madde 6- Madde ile; 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 87 nci maddesi ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 15 inci maddesi kapsamında avukatlık ücreti ödenmiş personele, ayrıca 926 sayılı Kanunun ek 32 nci maddesi kapsamında mükerrer ödeme yapılmaması amaçlanmaktadır.

Madde 7- Madde ile; yurtdışı sürekli veya geçici görevlere atanan ya da görevlendirilen subay ve astsubayların itibari rütbe ile görev yapmalarına imkân tanınması ve itibari rütbenin kullanılmasıyla diğer hususlara ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır.

Madde 8- Madde ile; maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce üsteğmen rütbesinde üstün başarı kıdemi alan subayların 926 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesinde yapılan değişiklikten önceki hükümlere tabi olduğuna ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 9- Maddede, ikinci fıkrada yazılı istisnai haller dışında Türk Ceza Kanununun hapis cezasının ertelenmesine ilişkin hükümlerinin askeri suçlar hakkında da uygulanmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında Anayasa Mahkemesinin, 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun 47 nci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin birinci ve ikinci cümleleri ile ek 8 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki, erteleme hükümlerinin bazı askeri suçlar için uygulanmayacağı yönündeki düzenlemelerin iptaline ilişkin Kararında yer alan gerekçeler doğrultusunda orantılı ve ölçülü bir düzenleme yapılmaktadır.

Bu kapsamda ikinci fıkranın (A) bendinde, sırf askeri suçların askeri disiplin açısından arz ettiği önem dikkate alınarak bu suçlardan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan netice cezanın üç ay veya daha fazla süreli hapis cezası olması halinde ertelenemeyeceği düzenlenmektedir. Ancak diğer askeri suçlarla ilgili olarak hükmolunan cezalar bakımından Türk Ceza Kanununda belirlenen dışında bir ceza sınırı öngörülmemektedir.

İkinci fıkranın (B) bendinde, bir suç tipine bağlı olmaksızın işlenen suçun doğurduğu birtakım sonuçlar itibarıyla ertelemenin yargılamadan beklenen amacın gerçekleşmesini engelleyeceği gözönüne alınmış ve hangi durumlarda hapis cezasının ertelenmesine karar verilemeyeceği konusunda düzenleme yapılmaktadır. Yargılama sırasında hâkimin takdir yetkisini kullanarak eylemin, disiplini ağır şekilde ihlal etmesi, birliğin güvenliğini tehlikeye düşürmesi, birliğin muharebe hazırlığını veya etkinliğini zafiyete uğratması ya da büyük bir zarar meydana getirmesi hallerinin gerçekleşip gerçekleşmediğini tespit etmesi ve bu tespite göre erteleme konusunda karar vermesi öngörülmektedir.

İkinci fıkranın (C) bendinde, savaş ve seferberlik hallerinde tüm suçlar yönünden (B) bendinde yazılı hallerin var olduğu kabul edilerek erteleme yasağı öngörülmektedir.

İkinci fıkranın (D) bendinde ise daha önce sırf askeri bir suçtan dolayı mahkûm olunması halinde hapis cezasının ertelenemeyeceği düzenlenmektedir. Türk Ceza Kanununun 51 inci maddesinin birinci

fıkrasının (a) bendinde, daha önce kasıtlı bir suçtan dolayı üç aydan fazla hapis cezasına mahkûm edilmemiş olma şartı aranırken bu fıkranın (D) bendinde sırf askeri suçlar, verilen cezanın süresi ve niteliğine bakılmaksızın ertelemeye engel bir hal olarak düzenlenmektedir. Ancak daha önce mahkûm olunan suçun sırf askeri suç dışında bir askeri suç olması halinde, Türk Ceza Kanununun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi hükmü uygulanacaktır.

Madde 10- Madde ile; kıta, karargâh veya askeri kurumlarda ya da görev esnasında veya görev yerlerinde işlenmesi halinde önemli bir disiplin zafiyetine sebep olan uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma ve alenen özendirme, kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak suçlarını işleyen askeri şahıslar hakkında, Türk Ceza Kanununun bu suçlara ilişkin hükümlerinin uygulanması öngörülmektedir.

Madde 11- Maddede, kısa süreli hapis cezalarına ilişkin Türk Ceza Kanununun 50 nci maddesinde belirtilen seçenek yaptırımların kural olarak uygulanacağı belirtilmiş ancak askerlik yükümlüğünü yerine getirenler dışındaki asker kişiler, örneğin subay, astsubay veya uzman erbaş gibi personel hakkında ise sadece aynı maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (d) bentlerinde yazılı seçenek yaptırımların uygulanabileceği düzenlenmektedir. Aynı maddenin birinci fıkrasının (c), (e) ve (f) bentlerinde yazılı seçenek yaptırımlar, meslek olarak askerlik hizmet ve görevini ifa eden personel bakımından uygulanabilirliği bulunmadığından ve askerlik hizmet ve görevinin aksamasına sebep olacağından kapsam dışında tutulmuştur.

Anayasa Mahkemesinin, 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun 47 nci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin birinci ve ikinci cümleleri ile ek 8 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki, hapis cezasına seçenek yaptırımlara çevirme hükümlerinin bazı askeri suçlar için uygulanmayacağı yönündeki düzenlemelerin iptaline ilişkin Kararında yer alan gerekçeler doğrultusunda orantılı ve ölçülü bir düzenleme yapılmaktadır.

Bu kapsamda birinci fıkranın (A) bendinde, sırf askeri suçların askeri disiplin açısından arz ettiği önem dikkate alınarak bu suçlardan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan netice cezanın dört ay veya daha fazla süreli hapis cezası olması halinde seçenek yaptırımlara çevrilmeyeceği düzenlenmektedir. Ancak diğer askeri suçlarla ilgili olarak hükmolunan cezalar bakımından Türk Ceza Kanununda belirlenen dışında bir ceza sınırı öngörülmemiştir.

Bununla birlikte bir suç tipine bağlı olmaksızın işlenen suçun doğurduğu birtakım sonuçlar itibarıyla seçenek yaptırımlara çevirmenin yargılamadan beklenen amacın gerçekleşmesini engelleyeceği gözönüne alınmış ve hangi durumlarda kısa süreli hapis cezasının seçenek yaptırımlara çevrilmeyeceği konusunda birinci fıkranın (B) bendinde düzenleme yapılmıştır. Bu bentte yargılama sırasında hâkimin takdir yetkisini her somut olayın hal ve şartlarına göre kullanarak eylemin disiplini ağır şekilde ihlal etmesi, birliğin güvenliğini tehlikeye düşürmesi, birliğin muharebe hazırlığını veya etkinliğini zafiyete uğratması ya da büyük bir zarar meydana getirmesi hallerinin gerçekleşip gerçekleşmediğini tespit etmesi ve bu tespite göre seçenek yaptırımlar konusunda karar vermesi öngörülmektedir.

Birinci fıkranın (C) bendinde, savaş ve seferberlik hallerinde tüm suçlar yönünden (B) bendinde yazılı hallerin var olduğu kabul edilerek seçenek yaptırıma çevirme yasağı öngörülmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında, 1076 sayılı Kanun uyarınca askerlik hizmetini yerine getiren yedek subaylar ile yükümlü erbaş ve erler hakkında hükmolunan seçenek yaptırımların yerine getirilmesinin, bu kişilerin askerlik hizmetlerinin kesintiye uğramasını engellemek amacıyla askerlik hizmetlerinin sonuna bırakılması öngörülmektedir.

Madde 12- Maddede, Türk Silahlı Kuvvetleri birliklerinin terörle mücadelede kolluk güçlerine destek olacak şekilde kullanılmasının usul ve esasları ile bu faaliyetlerde görev alan Türk Silahlı Kuvvetleri personeli ile diğer kamu görevlilerinin haksız iddialarla yıpratılmasını önlemek amacıyla bazı düzenlemeler yer almaktadır.

Birinci bentte, genel kolluk kuvvetlerinin imkân ve kabiliyetlerini aşan durumlarda terörle mücadele için gerekli olması veya terör eylemlerinin kamu düzenini ciddi şekilde bozması sebeplerinden birinin varlığı halinde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin, kolluk güçlerine destek olması amacıyla terörle mücadelede Bakanlar Kurulu kararıyla geçici süreyle görevlendirilmesi ve görevlendirme kapsamındaki hususların Bakanlar Kurulu kararında belirlenmesi öngörülmektedir. Görevlendirme kararına uygun olarak ve askeri gereklilikler gözönünde bulundularak; görevlendirilecek birliklerin çapı, teşkilatı, konuşlandırılacağı yerler, emir komuta ilişkileri, kuvvet kaydırılması ve gerekli görülen diğer hususları belirleme yetkisi Genelkurmay Başkanlığına verilmektedir.

İkinci bentte, Türk Silahlı Kuvvetleri birlikleri ve personelinin, terörle mücadeleye yönelik destek görevlerini yerine getirirken sahip olacakları yetkiler; illerde icra edilecek görevler kapsamında askeri birlikler ile genel kolluk kuvvetleri ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları arasındaki işbirliği, koordinasyon ve gözetimin valiler tarafından yerine getirilmesi ile askeri birliklerin belirli görevleri genel kolluk kuvvetleriyle birlikte yapması halinde komuta, sevk ve idarenin askeri birliklerin en kıdemli komutanı tarafından üstlenilmesi hususları düzenlenmektedir. Böylece, terörle mücadele faaliyetlerinin başarısında en önemli faktörlerden biri olan mülki amir, kolluk ve askeri birlik arasında eşgüdümün sağlanması hedeflenmektedir.

Üçüncü bentte, Türk Silahlı Kuvvetleri birliklerinin kendisine verilen terörle mücadele görevlerini yerine getirebilmesini sağlamak amacıyla, yetkili birlik komutanının ihtiyaç duyacağı istihbarat bilgilerinin, istihbarat birimleri tarafından yetkileri kapsamında öncelikle toplanması ve gecikmeksizin paylaşılması öngörülmektedir.

Dördüncü bentte, fıkra kapsamında icra edilen operasyonlarda gecikmesinde sakınca bulunan hallerde güvenlik kuvvetlerinin elinden kaçmakta olan kişilerin izlenirken girdikleri konuta, işyerine veya kamuya açık olmayan kapalı alanlar ile bunların eklentilerine, can veya mal güvenliğinin sağlanması ya da kişinin yakalanması amacıyla münhasır olmak üzere girilmesinin usul ve esasları düzenlenmektedir.

Beşinci bentte, görevlendirilen Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin fıkra kapsamındaki faaliyetlerinin askerlik hizmet ve görevlerinden, bu faaliyetler sebebiyle işlendiği iddia edilen suçlarının ise askeri suç sayılacağı düzenlenmektedir. Böylece verilen görevlerin yerine getirilmesi sırasında işlendiği iddia olunan suçlar hakkında yapılacak soruşturma ve kovuşturma, Anayasanın 145 inci, 353 sayılı Kanunun 9 uncu ve 17 nci maddeleri gereğince askeri yargı makamlarınca yürütülecektir. Belli statülerde görev yapanlar hakkında uygulanacak usul hükümlerinin bu kişilerin statüden ayrılıp ayrılmamasına göre değişmediği gözönüne alındığında emeklilik, terhis, istifa ve benzeri sebeplerle personelin Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkisi kesilse dahi askeri yargının görevli olmaya devam etmesi, usul ekonomisinin sağlanması, doğal yargıç ilkesi ve bir ihtisas mahkemesi niteliğindeki askeri mahkemenin kuruluş amacına uygun olması açısından önem taşımaktadır. Türk Silahlı Kuvvetleri personeli dışındaki memur ve diğer kamu görevlilerinin fıkra kapsamındaki görev ve faaliyetleri sebebiyle işledikleri iddia edilen suçlarla ilgili olarak da 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanacaktır. Üstün bir

anlayışla kendisine tevdi edilen terörle mücadele görevlerini yerine getiren tüm kamu görevlilerinin, yıpratılmasına yönelik olarak asılsız iddia ve ithamlara maruz kalabileceği dikkate alınarak, terörle mücadele görev ve faaliyetleri sebebiyle işledikleri iddia edilen suçlarla ilgili olarak soruşturma izni verilene kadar yakalama, gözaltı ve tutuklama tedbirlerine başvurulamaması hususu düzenlenmektedir. Bent ile ayrıca, terörle mücadelede görev alan Türk Silahlı Kuvvetleri personeli ile mülki idare amirleri, kolluk kuvvetleri ile diğer memurlar ve kamu görevlilerinin görevlerini yerine getirirken, görevin niteliği gereği veya ifası sebebiyle vermiş oldukları zararların (kişisel kusur, haksız fiil veya diğer sorumluluk halleri de dahil) Devlet tarafından tazmin edileceği ve zararı doğuran faaliyette ilgili personelin görevini kötüye kullandığının mahkeme kararıyla anlaşılması halinde tazmin edilen zararın; Türk Silahlı Kuvvetleri personeline Millî Savunma Bakanının, mülki idare amirleri ve kolluk kuvvetlerine İçişleri Bakanının, diğer memurlar ve kamu görevlilerine ilgili bakanın uygun bulması şartıyla bir yıl içinde rücu edileceği hususu düzenlenmektedir.

Altıncı bentte, fıkra kapsamındaki görevler yerine getirilirken görevin niteliğinden doğan veya görevle ilgili olmak şartıyla görevin ifası sırasında işlendiği iddia olunan suçlardan dolayı, adli yargının görevine girdiğinden bahisle asker kişiler hakkında soruşturma yapılabilmesi veya kanunlardaki özel hükümlerin yetki verdiği bahisle Cumhuriyet savcılarınca memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında doğrudan soruşturma yapılabilmesi için soruşturma izni alınması şartı getirilmekte ve soruşturma izni vermeye yetkili makamlar belirlenmektedir.

Yedinci bentte, beşinci ve altıncı bentlerde yer alan hükümlerin, 5442 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin (D) fıkrası uyarınca görevlendirilen Türk Silahlı Kuvvetleri personeli hakkında da uygulanması öngörülmektedir.

Sekizinci bentte, terörle mücadele kapsamında verilen görevlerin yerine getirilmesi sırasında ivedi olarak giderilmesi gereken ihtiyaçların ortaya çıkabileceği dikkate alınarak, acil ve zaruri nitelikteki ihtiyaçların ilgisine göre Millî Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanması hususu hüküm altına alınmaktadır.

Madde 13- Madde ile; 5442 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin (D) fıkrası ile 3201 sayılı Emniyet Teşkilât Kanununun 1 inci maddesi uyarınca maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce görevlendirilmiş olan Türk Silahlı Kuvvetleri personeli ile memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında da 5442 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin (J) fıkrasının beşinci ve altıncı bentlerinde yer alan hükümlerin uygulanması hüküm altına alınmaktadır.

Madde 14- Madde ile; hükmün açıklanmasının geri bırakılması kurumunun askeri yargıya özgü düzenlemeleri hükme bağlanmaktadır. Maddede Anayasa Mahkemesinin 17/1/2013 tarihli ve E.: 2012/80, K.: 2013/16 sayılı iptal Kararı doğrultusunda ölçülü ve orantılı bir düzenleme yapılmaktadır.

Madde 15- Madde ile; terörle mücadelede görev alan Türk Silahlı Kuvvetleri personeli, mülki idare amirleri, istihbarat ve kolluk görevlileri ile bu amaçla görevlendirilmiş diğer personelin, terörle mücadele görevlerinin ifasından dolayı mağdur, şikâyetçi, katılan, davalı veya davacı konumunda olması halinde de seçeceği bir avukatın ücretinin ödenmesi imkânı getirilmektedir. Davacı konumunda olan personelin seçeceği bir avukata ücret ödenmesi ise ilgili Bakanın onayına tabi tutulmuştur.

Madde 16- Yürürlük maddesidir.

Madde 17- Yürütme maddesidir.

Milli Savunma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Milli Savunma Komisyonu

10/6/2016

Esas No: 1/725

Karar No: 26

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milli Savunma Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça, 7/6/2016 tarihinde tali komisyon olarak Anayasa Komisyonu, Adalet Komisyonu ve İçişleri Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 1/725 esas numaralı “Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 10/6/2016 tarihli 13’üncü toplantısında, Hükümeti temsilen Millî Savunma Bakanı Fikri IŞIK ve Bakanlık yetkilileri, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

Milli Savunma Bakanı Fikri IŞIK yaptığı sunuş konuşmasında, adı geçen Tasarıyla ilgili olarak;

- Yurt dışı görev yerlerine atanan Türk Silahlı Kuvvetleri personeline, ihtiyaç duyulan durumlarda daha etkin bir rütbe ile temsil imkanı sağlanması amacıyla “itibari rütbe” ile görev yapabilmeye imkanın getirildiğini,

- Üst rütbelerdeki yığılmaların önlenmesi amacıyla, üsteğmen ve astsubay üstçavuş rütbelinde üstün başarı kıdemi verilmesi uygulamasına son verildiğini,

- Yüksek Askerî Şura tarafından karar alınmak suretiyle, hizmet süresinin sonuna gelmiş ancak nitelikleri itibarıyla hizmetlerine ihtiyaç duyulan albayların yaş haddi olan altmış yaşına kadar görevine devam edebilmelerine ilişkin usul ve esasların belirlendiğini,

- 211 sayılı Kanunun 87’nci maddesi veya 3713 sayılı Kanunun 15’inci maddesi kapsamında açılan davalar nedeniyle avukatlık ücreti ödenen personele, ayrıca 926 sayılı Kanunun Ek-32’nci maddesinden avukatlık ücreti ödenmemesine yönelik düzenleme yapıldığını,

- Anayasa Mahkemesinin 17/1/2013 tarihli ve E: 2012/80, K: 2013/16 sayılı Kararı doğrultusunda; ceza kanunlarındaki cezaların ertelenmesi, seçenek yaptırımlara çevrilme ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması müesseselerinin askerî yargıda uygulanma şartlarının askerî disiplinin tesisi amacıyla yeniden düzenlendiğini; ayrıca, kışla ve karargahlardaki disiplini önemli ölçüde zafiyete uğratan ve hâlen adli yargının görev alanına giren uyuşturucu madde kullanmak, kullanılmasını kolaylaştırmak, satın almak, kabul etmek veya bulundurmamak suçlarının askerî suç haline getirildiğini ve bu suçları işleyen asker kişilerin, ivedilikle askerî mahkemelerde yargılanmasının amaçlandığını,

- Terörle mücadelenin, hukuk devleti ilkesine, temel hak ve özgürlüklere, demokratik toplum düzeninin gereklerine ve ölçülülük ilkesine bağlı olarak yürütüldüğünü ve vatandaşların temel hak ve hürriyetlerini özgür biçimde kullanmasını, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü tehdit eden ve özellikle karmaşık bir yapı içinde hareket edip, her türlü silah ve yöntemi kullanabilen, insani olmayan taktikleri uygulamaktan çekinmeyen terör örgütlerine karşı mücadelede, Türk Silahlı Kuvvetlerinin, 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11/D ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununun 1’inci maddeleri uyarınca, genel kolluk kuvvetlerine destek olarak kullanıldığını,

-Tasarıyla, genel kolluk kuvvetlerinin imkân ve kabiliyetlerini aşan durumlarda terörle mücadele için gerekli olması veya terör eylemlerinin kamu düzenini ciddi şekilde bozması ve bir ilin sınırlarıyla bağlı kalmaksızın merkezî planlama ile mücadele edilmesinin gerektiği hallerde, terörle mücadele faaliyetlerinde genel kolluk kuvvetlerine destek sağlanması maksadıyla Bakanlar Kurulu tarafından Türk Silahlı Kuvvetlerinin görevlendirilmesine imkân tanındığını,

-Tasarının, terörle mücadelede yerel planlamanın yetersiz kaldığı ve Genelkurmay Başkanlığının merkezî planlamasına ihtiyaç duyulduğu hallerde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin görevlendirilmesinin hukuki altyapısını oluşturmak, yaptıkları işlerde güven içinde hareket edebilmeleri ve bu işlerden dolayı ileride haksız ithamlara maruz kalmamaları maksadıyla, terörle mücadele görevini yürüten kamu görevlilerine hukuki koruma getirmek amacıyla hazırlandığını,

- Görevin kapsam ve süresi, görev alanı, istihbarat yetkisinin kapsamı, topçu atışı veya hava kuvvetleri unsurları gibi destek silahlarının kullanımına yönelik tahditler, görevlendirilen birliklerin mülki amirler ve genel kolluk kuvvetleri ile ilişkileri, ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından alınması gereken tedbirler, icra edilecek görevlerin planlanması ve izlenmesi ile gerek görülen diğer hususların Bakanlar Kurulu kararına bırakıldığını,

- Görevlendirilecek Türk Silahlı Kuvvetleri birliklerinin çapı, teşkilatı, konuşlandırılacağı yerler, emir komuta ilişkileri kuvvet kaydırılması ve bu kapsamda gerekli görülen diğer hususların Genelkurmay Başkanlığınca belirleneceğini; illerde icra edilecek görevler kapsamında, askerî birlikler ile genel kolluk kuvvetleri ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları arasındaki iş birliği, koordinasyon ve gözetimin valiler tarafından yerine getirileceğini,

- Görevlendirilen Türk Silahlı Kuvvetleri birlikleri ve personelinin, kendi komutanının sorumluluğu altında ve onun emir ve talimatlarına göre, Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununda belirtilen yetkiler ile kolluk kuvvetlerinin genel güvenliği sağlamada sahip olduğu yetkileri kullanarak görev yapacağını; askerî birliklerin belirli görevleri genel kolluk kuvvetleriyle birlikte yapması halinde komuta, sevk ve idarenin askerî birliklerin en kıdemli komutanı tarafından üstlenileceğini,

- Terör örgütlerine karşı icra edilen operasyonlarda gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, elinden kaçmakta olan kişileri izlerken, can veya mal güvenliğinin sağlanması ya da kişinin yakalanması amacıyla sınırlı olmak üzere, yetkili birlik komutanının yazılı emriyle konuta, iş yerine veya kamuya açık olmayan kapalı alanlar ile bunların eklentilerine girme imkanı tanındığı ve bu emrin yirmi dört saat içerisinde hâkim onayına sunulmasının zorunlu olduğunu,

- Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin, 5442 sayılı Kanuna yeni eklenen 11/J maddesi kapsamındaki faaliyetleri, askerlik hizmet ve görevlerinden; işledikleri suçların ise askerî suç sayılacağını,

- Terörle mücadelede görevlendirilen diğer kamu görevlileri hakkında bu faaliyetler sebebiyle işledikleri iddia edilen suçlarla ilgili olarak 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanmasının benimsendiğini,

- Terörle mücadele sırasında işlenen suçlardan dolayı adli yargı mercilerince soruşturma yapılmasının ise; Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanı için Başbakanın, diğer asker kişiler için ilgisine göre Millî Savunma Bakanı veya İçişleri Bakanının; İçişleri Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarının merkez teşkilatlarında görevli olanlar ile valiler için İçişleri Bakanının, bölge veya ilde görevli olanlar ile kaymakamlar için valilerin, ilçede görevli olanlar için kaymakamın iznine tabi kılındığını,

- Terörle mücadele görevini yürüten kamu görevlilerinin, tereddüt içinde kalmaksızın etkin bir şekilde bu görevlerini yerine getirebilmelerinin sağlanması maksadıyla, hukuk devleti ilkesi çerçevesinde bazı düzenlemeler yapılması yoluna gidildiğini, bu kapsamda; terörle mücadele sırasında işlendiği iddia edilen suçlar nedeniyle soruşturma izni verinceye kadar personel hakkında yakalama, gözaltı veya tutuklama tedbirlerine başvurulamayacağına hüküm altına alındığını; bu kapsamdaki görevler yerine getirilirken, görevin niteliği gereği veya ifası sebebiyle verilen zararların Devlet tarafından tazmin edileceğini; personelin kararları, işlemleri ve faaliyetleri sebebiyle tazminat davalarının ancak Devlet aleyhine açılabileceğini; Devletin, ödediği tazminattan dolayı görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle görevini kötüye kullanan personele, ilgili Bakanın uygun bulması şartıyla rücu edebileceğinin hükmü bağlandığını; terörle mücadele görevlerinin ifasından dolayı açılan davalarda mağdur, şikâyetçi, katılan, davalı veya davacı konumunda olan kamu görevlilerine, seçecekleri bir avukatın ücretinin Millî Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı bütçelerinden ödenmesi imkanının getirildiğini,

ifade etmişlerdir.

Tasarının geneli üzerindeki görüşmeler esnasında; Tasarı üzerinde askerî gereklere yönelik maddelerin yanı sıra, 12 ve 13'üncü maddelerin münhasıran terörle mücadeleye yönelik olması açısından olumlu olduğu ifade edilmiş ve özellikle terörle mücadele kapsamında yaptıkları işlerde güven içinde hareket edebilmeleri ve bu işlerden dolayı ileride haksız ithamlara maruz kalmamaları maksadıyla, terörle mücadele görevini yürüten kamu görevlilerine hukuki koruma getirmenin gerekli olduğu belirtilmiştir.

Tasarının aleyhinde konuşan milletvekilleri tarafından ise özetle; Tasarıda 9 ve 11'inci maddede erteleme ve infazın geriye bırakılmasıyla ilgili hükümlerin olduğu, bu hükümlerin Türk Ceza Kanununun genel hükümlerine uygun olarak yapılması yerine bir takım istisnalar getirildiği, bu durumun evrensel hukuka ve Anayasa'nın 10'uncu maddesinde belirtilen eşitlik ilkesine aykırılık taşıdığı, bu Tasarının açıkça siyaseti öteleyen, askerî vesayeti tekrar bu ülkede hâkim hâle getiren bir özellik taşıdığı ve EMASYA'nın tekrar ve daha kuvvetli olarak gündeme getirildiği ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler sonucunda maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarının;

- 1'inci maddesi aynen,
- 2, 3 ve 4'üncü maddeleri redaksiyona tabi tutulmak suretiyle,
- 5, 6 ve 7'nci maddeleri aynen,
- 8'inci maddesi redaksiyona tabi tutulmak suretiyle,
- 9, 10 ve 11'inci maddeleri aynen,
- 12'nci maddesi redaksiyona tabi tutulmak suretiyle,
- 13, 14, 15, 16 ve 17'nci maddeleri aynen,

kabul edilmiştir.

Tasarı üzerinde verilen değişiklik önermeleri ve yeni madde ihdasına ilişkin önermeler Komisyonca kabul edilmemiştir.

Tasarının tümünün oylanmasından önce Komisyon Başkanlığına raporun yazımı ve metnin düzenlenmesi hususunda redaksiyon yetkisi verilmiştir. Alınan bu yetki çerçevesinde metin yeniden gözden geçirilmiştir.

Tasarının tümü Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca, Tasarının Genel Kurul görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Tekirdağ Milletvekili Metin AKGÜN, Osmaniye Milletvekili Suat ÖNAL, İstanbul Milletvekili Abdullah BAŞCI, İzmir Milletvekili Hüseyin KOCABIYIK ve Konya Milletvekili Ömer ÜNAL özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Yusuf Beyazıt</i>	<i>Hüseyin Şahin</i>	<i>Murat Baybatur</i>
Tokat	Bursa	Manisa
Kâtip	Üye	Üye
<i>Metin Akgün</i>	<i>Erkan Haberal</i>	<i>Yaşar Tüzün</i>
Tekirdağ	Ankara	Bilecik
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Ek görüşümüz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Biröl Ertem</i>	<i>Erdal Ataş</i>	<i>Abdullah Başcı</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
(Ek görüşümüz vardır)	(Muhalefet şerhim ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Dursun Çiçek</i>	<i>Mehmet Ali Pulcu</i>	<i>Hüseyin Kocabıyık</i>
İstanbul	İstanbul	İzmir
(Ek görüşümüz vardır)		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Metin Çelik</i>	<i>Mehmet Demir</i>	<i>Ömer Ünal</i>
Kastamonu	Kırıkkale	Konya
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Cumhur Taşkın</i>	<i>Suat Önal</i>	<i>Nazım Maviş</i>
Mersin	Osmaniye	Sinop
	(Bu raporun özel sözcüsü)	

EK GÖRÜŞ

Milli Savunma Bakanlığı'na hazırlanan ve TBMM Başkanlığına sunulan 1/725 esas numaralı "**Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı**", Milli Savunma Komisyonunda 10 Haziran 2016 tarihinde görüşülmüştür.

Bahse konu Kanun Tasarısı ile ilgili olarak Milli Savunma Komisyonunda yapılan görüşmelerde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu tarafından tasarıya eklenmesi düşünülen ve **Kumpas Davaları Mağduru TSK Personeli için "İadevi İtibar Yasası"** olarak bilinen teklif hakkında verilen değişiklik önerileri CHP ve MHP üyelerinin desteğine rağmen AKP'li komisyon üyelerinin olumsuz yaklaşımı ile kabul edilmemiştir.

Konu hakkında komisyona 7 adet değişiklik önergesi gerekçeleri ile birlikte sunulmuştur. Değişiklik önerileri hakkında söz alan Milli Savunma Bakanı, değişiklik önerilerine konu mağduriyetleri kabul ettiğini, işbu mağduriyetlerin giderilmesi için ayrı bir yasa tasarısı hazırladıklarını ve en kısa sürede çalışmalarını tamamladıktan sonra söz konusu çalışmayı ayrı bir yasa tasarısı olarak TBMM Başkanlığına sunacaklarını vurgulamıştır.

Milli Savunma Bakanı; bu ülkede huzur ve güven için şehit ve gazi olma pahasına vatan için özveri ile mücadele eden Şehit Yakınları, Gaziler, TSK mensubu Subay, Astsubay, Sivil Memurlar, Jandarma Uzman Çavuşlar, Uzman Erbaş ve Erler ile Polis ve Korucuların özlük haklarına yönelik taleplerin karşılanması ve yaşam standartlarının iyileştirilmesine yönelik taleplerin imkanlar çerçevesinde karşılanacağını komisyona beyan etmiştir. **Bu konuda Milli Savunma Komisyonu Üyesi ve CHP İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın koordinatörlüğünde hazırlanan görüşlerimiz aşağıda ifade edilmekle birlikte daha önceki komisyon toplantılarında sürekli gündeme getirilmiştir.**

Komisyonunda görüşülen yasa tasarısına ve komisyon raporuna destek vermekle birlikte, raporun ve tasarının kimi eksiklikler içerdiğini düşünmekteyiz. Gerek TSK'da biriken albay sayısının ihtiyacın üzerinde olması ve bu hususta bir düzenleme yapma ihtiyacı, gerekse terörlü mücadele eden TSK mensuplarının hukuki durumu ve koordinasyonun sağlanması bir ihtiyaçtır. 2002 yılından itibaren AKP terörlü mücadele konusunda edilgen tavır almıştır. Çözüm süreci ile TBMM devre dışı bırakılmış, Habur Kapısı'nda teröristlerin mobil yarığın tarafından karşılanmış, Oslo'da terör örgütüyle, İmralı'da Abdullah Öcalan ile en ince detayına kadar görüşmeler yapılmıştır. Demokrasilerde çözüm milletin iradesinin tecelli idare ettiği TBMM'dir. 'Sözde çözüm süreci' devam ederken terör örgütünün silahlı unsurları elini kolunu sallayarak bölgede cirit atarken güvenlik kuvvetleri kışlasına kapatılmış ve teröristlere müdahale etmeleri valiler aracılığıyla engellenmiştir.

Kentleri tonlarca bomba ile doldurarak cephaneye çeviren, terörü kırsaldan kentlere de taşıyan terör örgütü; 2002 yılından bugüne çok sayıda terör örgütü mensubunu saflarına katarak hükümetin 'sözde çözüm süreci' adı altında yürüttüğü süreci, kendisini yeniden yapılandırmak, eleman kazandırmak ve kentlerde yapacağı terörist eylemler için kentlere silah yığınağı yapmakta kullanmıştır. Aynı dönemde Cumhuriyet Halk Partisi olarak, sürecin yürütüleceği yegane zeminin parlamento çatısı altında olması gerektiği ve bunun dışında bir zemin yaratmanın doğru olmadığını, elinde silah olan ve bunu kullanmaktan çekinmeyen bir örgütü muhatap kabul etmenin doğru olmadığını beyan etmiş ve Kürt Sorunu'nun Türkiye'de demokrasiyi güçlendirerek, insan hakları ihlallerini azaltarak, hukukun üstünlüğü çerçevesinde açık, şeffaf bir şekilde çözüm önerilerini kamuoyu ile paylaşarak ve toplumca tartışarak

yapılması gerektiğini belirtmiştik. Tüm söylediklerimizin tersi oldu ve sadece son 1 yılda terörle mücadele eden 500'ün üzerinde güvenlik görevimiz şehit oldu, yüzlerce sivil yurttaşımız hayatını kaybetti. Şimdi bu yasa tasarısı bu süreçte hükümetçe yapılan stratejik hataları taktik düzenlemeler ile telafi etmeye çalışılmaktadır. Biz terörle mücadele noktasında, yapılacak bu yasal düzenlemeye destek veriyoruz. Ancak bu mücadele sırasında güvenlik ve özgürlük dengesinin iyi gözetilmesi gerekliliğini, hukuk kurallarına riayet, sivillerin hak ve özgürlüklerinin gözetilmesinin ve Türkiye'nin terörle mücadele ederken yüksek standartlarda bir demokrasinin gereklerini yerine getirmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Terörle Mücadelede görev yapan TSK Birimlerinin büyük bir cari istihbarat ihtiyacı olduğu açıktır. Bu bağlamda; Ankara ve İstanbul'da patlayan bombaların istihbarat zafiyetinden kaynaklandığı bilinmektedir. Söz konusu zafiyetin giderilmesi için 01.01.2012 tarihinde MİT'e bağlanan, GES Komutanlığı olarak bilinen istihbarat biriminin tekrar TSK'ya bağlanması gerekli görülmektedir.

AKP İktidarının başlangıcından itibaren askeri vesayetle mücadele örtüsü altında TSK'nın yasal yetkilerinin elinden alınmış ve demokratikleşme söylemiyle kamuoyunda algı yaratılmıştır. Ancak gelinen noktada EMASYA Protokolü iptal edilmiş, iç hizmet kanunundaki yetki maddeleri değiştirilmiş, başta terörle mücadele olmak üzere TSK bünyesinde başarı ile hizmet eden her rütbeden binlerce asker görevinden alkonulmuş, kumpas davalarıyla mağdur edilmiştir.

Bu tasarı ile yapılmak istenen esas maksat TSK'nın elinden alınan yetkilerinin iade edildiği görüntüsü altında, aslen terörle mücadelede karşılaşılabilecek olumsuzlukların siyasi sorumluluğundan kaçma ve bunları TSK'ya fatura etme gizli amacının olduğu değerlendirilmektedir.

Astsubaylarımızın, Uzman Jandarmalarımızın, Uzman Erbaşlarımızın, **Kararname Mağdurlarının (Re-sen emekli), askeri sivil memurların, Adi Malül Asker Emeklilerinin, Muharip Gazilerin ve köy korucularının** özlük hakları için verdikleri adalet mücadelesini görmek ve bu konuda uğradıkları haksızlıkları da ortadan kaldırmak olmalıydı. Mehmetçiğin bu sorunlarını çözmek bu yasal düzenlemenin içine dahil edilmelidir.

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin omurgası Astsubayların hak ettikleri ve bu yasal düzenlemeye dahil edilmesi gereken konular:

Göreve Başlangıç Dereceleri: Astsubaylar bir ayın 8-10 günü 24 saat esasına göre tek kuruş fazla mesai ücreti almadan nöbet, tatbikat, gece eğitimi ve özel görevlerle kışlada geçirirler. Buna rağmen önyargılarla görev koşulları ve sorumlulukları astsubayların kıyaslanamayacak birçok devlet memurundan daha alt derece ve kademedeki göreve başlatılırlar. Tek neden astsubay oluşudur.

Bu durum akla, mantığa, anayasaya ve hatta insanlık anlayışına aykırıdır. Meslek Yüksekokulu mezunu emniyet hizmetleri, meclis stenografları, ziraat ev ekonomistleri, teknik hizmetler mensupları ile Lisans mezunu olan daha birçok devlet memuru 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun ortak hükümlerinde belirtilen derece ve kademelerin (görev koşulları dikkate alınarak) bir üst derecesinden göreve başlarlarken, bu hak astsubaylardan esirgenmiş; bir emirle ölüme gönderilen, kuş uçmaz kervan geçmez dağlarda, azgın denizlerde görev yapan yüksekokulu mezunu astsubaylar, büro memurları ile aynı derece ve kademedeki göreve başlatılmışlardır.

Adalet ve eşitlik gereği Meslek Yüksekokulu mezunu astsubayların 9/2, Lisans mezunlarının 8'inci dereceden göreve başlatılarak adalet ve eşitlik sağlanmalıdır. Yıllar sonra Astsubaylara 1/4 derece hakkı tanınmış ancak içi boş uygulama devam ettiği için hiçbir maddi getirisi olmamıştır. 1'inci derece 4'üncü kademedeki subaylara 4800 ila 9000 ek göstere uygulanmaktadır. Adaletsizliğin giderilmesi için 1/4 derecedeki astsubayların 3600 olan ek göstergesi değiştirilmelidir.

Orduda sadece subaylara ödenen makam – temsil – kadrosuzluk – görev – komutanlık tazminatından astsubaylar yararlanamamaktadır. Komutanlık tazminatı ise, göstermelik olarak binde bir oranında astsubaya verilmiştir. Özellikle astsubaylar 631 sayılı KHK gereği almaları gereken temsil tazminatını Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 631 sayılı KHK özüne aykırı olarak uygulama içeren 2002/3546 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 1'inci maddesinin adil olmadığı gerekçesi ile iptaline karar vermiş olmasına rağmen alamamışlardır. Yeni düzenlemede de aynı haksızlık devam ettirilmiştir. Halen makam ve görev tazminatı; yarbay ve üst rütbedeki subaylara 2016'nın ilk yarısı için 888.20 TL'den başlayıp yukarı doğru çıkan miktarlarda verilmektedir. 1 Temmuz 2016'dan itibaren yarbaylar için 924.70 TL'ye yükselecek olan bu ödeme, albaylar için 1202.10 TL, kıdemli albaylar için ise 1479.60 TL olacaktır. Bu tazminattan yarbaydan daha alt rütbedeki subaylar ile astsubaylar yararlanamamaktadır. Görev tazminatı 375 sayılı KHK gereğince sadece makam tazminatı almaya hak kazanan personele verilen bir tazminattır.

Tam teşekküllü hastaneden “sağlam raporu” olarak orduya giren personel, yıllar sonra görevin koşullarının da etkisi ile sağlıkların kaybetmekte ve “TSK'da görev yapamaz raporu” ile emekli edilmektedirler. TSK dışında sağlık nedeniyle resen emekli edilen başka kamu görevlisi yoktur. Bu personel, durumdaki emsallerinin derece ve kademesine ulaşamadıkları için mağdur olmaktadır. Bu personelin de vazife malülleri gibi emsallerinin buldukları derece ve kademeyi geçmemek kaydı ile yükselmelerinin sağlanması ya da asgari bir üst dereceden emekliye ayrılmaları adaletin gereği olarak sağlanmalıdır.

Emekli Sandığı Kanunu'nun EK-70 Maddesi 1'inci fıkra (b) bendinde yer alan gruplardaki oranlar belli bir seviyede azalmasına rağmen 3'üncü ve 2'nci derecedeki personelin oranları orantısız bir şekilde azaldığı için bu dereceden maaş alan personel 1-3 yıllık eksik hizmet ya da amir tahakkümü sonucu haksız sicil notu için ömür boyu %30-40 oranında eksik maaş almaktadır. Bu konu müteaddit defalar Genelkurmay ve MSB tarafından yasa teklifi verildiği açıklanmasına rağmen adaletsizlik giderilmemiştir.

Kalkınmada öncelikli ve olağanüstü hal bölgelerinde 2 yıl görev yapan kamu görevlileri 1 kademe almasına rağmen bu hak Türk Silahlı Kuvvetleri'nden esirgenmiştir. Bu hak yasanın çıktığı tarihten önce de bu bölgelerde görev yapanları kapsamaktadır.

Günümüzün koşulları ve lisans mezunlarının er olarak askerlik yapmaları dikkate alınarak, Astsubay Meslek Yüksekokulu Lisans seviyesine çıkarılmalı, fakülte mezunlarının Astsubay Sınıf Okulları'na alınma işlemine devam edilmelidir.

Ülkemizde birçok kez 'Af Yasası' çıkarılarak katiller, hırsızlar, her türlü suç işleyenler affedilmiş olmasına rağmen çok basit askeri disiplin kapsamına giren suçlardan ceza alan TSK personeline af getirilmediği için mağduriyetleri devam etmektedir. Sivil memurlara uygulanan sicil affının askeri personele de uygulanması eşitlik gereğidir.

Uzman Jandarmaların çözülmesi gereken sorunları;

TSK'da 20 binin üzerinde Uzman Jandarmanın ciddi sorunları vardır. Jandarma Genel Komutanlığı'nda kendilerine ait okulları olan ancak okulları kapatılan, kadroları astsubay kadrosuna çevrilen Uzman Jandarmaların bir plan dahilinde astsubay çavuşluğa geçişlerinin sağlanması yaptıkları görev ve hizmetin karşılığı olan rütbeyi almalarını ve birçok sorunun çözülmesini sağlayacaktır. Uzman Jandarma personelinin birçoğu askerlik görevini ifa etmeden subay astsubay gibi lise eğitiminden sonra 1 yıllık askeri okul olan Uzman Jandarma Okulu'na devam etmektedirler. Bugün 5510 Sayılı Kanuna istinaden TSK namına okuyan tüm TSK personelinin askeri okulu ile uzman erbaşların temel askerlik eğitiminde geçen süreleri kurum tarafından ödenerek hizmetten sayılırken, uzman jandarmalarda hizmetten sayılmamaktadır. 5510 sayılı kanunun hizmetten sayılan hükümlerine bakıldığında birçok statünün adaylık sürelerinin değişik şekilde hizmetten sayıldığı gözlenmektedir. Oysaki uzman jandarmaların 5510 sayılı kanunda bir hüküm bulunmadığından personeli mağdur etmektedir. Bu düzenleme le mağduriyetin giderilmesi amaçlanmıştır.

Ayrıca 2012 yılında çıkartılan 6318 sayılı yasadan önce kanun yokluğu ve önünü görmemezlik nedeniyle emekli olan uzman jandarmaların 1 defaya mahsus olmak üzere birinci dereye düşürülerek intibaklarının yapılması gerekmektedir.

TSK'da gerek subayların gerekse kimi eksikliklere rağmen bu yasama döneminde astsubayların intibakları yapılmış ancak 2004 yılına kadar uzman jandarma alım şartlarının en az ortaokulu mezunu olmasına karşın 2004 yılından itibaren ise lise ve dengi okul mezunu şartı getirilmiş olup ortaokul mezunu emeklilerin maaşları emsallerine göre düşük kalmıştır. İntibakları yapılarak diğer muvazzaf personele tanınan bu hakkın adalet ve eşitlik ilkesi gereği uzman jandarmalara da tanınması gerekmektedir.

Uzman Erbaşlarımızın da bu yasa kapsamında çözülmesi gereken ciddi sorunları bulunmaktadır. Uzman erbaşlar, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu'nun 5. maddesine göre "Emekli aylığına hak kazandığı tarihe kadar devlet memuru olarak istihdam edilirler" ibaresi bulunmaktadır. Bu ibare, uzman erbaşların çok genç yaşta devlete hizmet etmeye devam edebilecekken, genç yaşta ve arzu etmeden emekli edilmesine sebep olmaktadır. Bu, hem devlete ekonomik yük olmakta hem de iş gücü kaybı yaratmaktadır. Yasadaki bu ibarenin çıkarılması hem uzman erbaşlar hem de ülke ekonomisi için doğru olacaktır. Zoraki şekilde 40'lı yaşlarda emekli edilen ancak sağlık koşulları çalışmaya elverişli uzman erbaşların istekleri dışında emekli edilmesi SGK'ya yük oluşturmaktadır. Çalışarak SGK'ya prim de ödeyecekleri halde, sistemden emekli maaşı almaktadırlar.

Yine 6613 sayılı Kanununun 17. Maddesi Uzman Erbaş Kanunu'nun 5. madde gereği yaş haddi nedeniyle TSK bünyesine sivil memur olarak atanmış, halen çalışan veya emekli duruma geçmiş olan uzman erbaşların da dahil edilmesi gerekmektedir. Kanun maddesinde bu hüküm olmadığı için 10/02/2016 tarihinde yürürlüğe giren ek göstergelerin yükseltilmesinden bu personeller yararlanamamıştır. Bu da adalet ve eşitlik ilkesi gereği olarak düzeltilmesi gereken bir husustur.

6269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu 10. madde gereği, uzman erbaşlar 1 yıl içerisinde hastalıkları gereği 90 günden fazla istirahat alırsa TSK ile ilişkileri kesilmektedir. Oysa bu durum TSK personeli içinde sadece uzman erbaşlar için uygulanmaktadır. Bu sürenin en az 6 ay olarak değiştirilmesi gerekmektedir.

Kararname Mağdurlarının(Re-sen emekli) çözülmesi gereken sorunları;

Yüce Meclisimizin gündeme alması gereken bir diğer konu ise "kararname mağdurları" diye de bildiğimiz ordudan re-sen emekli edilenlerin mağduriyetlerinin giderilmesidir.

Darbe ideolojisinin bir ürünü olan askeri sistem kendi içerisinde kadro tavsyesine “kararnameler” yoluyla devam etmektedir. Şöyle ki MSB kayıtlarına göre 6191/32 sayılı madde kanundan 4606 başvurunun 1518’i kabul edilmiş, 3088 kişi reddedilmiştir. Bu sonuca göre mağdurların %32,9’u yasadan faydalanmış, %67,1’i kapsam dışı kalmıştır. Oysaki tüm yasalar kamu yararı gözetilerek yapılır ve uygulanır. Aynı yasanın farklı yorumlanması 3/2 lik kesimin mağduriyetine sebep olmuştur.

Kararname mağdurlarının kapsam dışında bırakılmasının asıl sebebi, yapılan idari işlemlerin yargıya açık olmasıdır. Zorlama belgeler delil sayılmış ve mağdurların hakları teslim edilmemiştir. TSK mensuplarına verilen disiplin cezaları yargı dışı bırakılmış bu da suçlamaların gerçekliğinin araştırılmasına engel olmuştur.

Yargı yolu kapalı idari işlemlerle ilişkisi kesilen personelden mağduriyet itibariyle hiçbir farkı olmayan ama madde kapsamı dışında kalan kararname mağdurlarının bu mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla, anayasa’nın eşitlik ilkesinin yanı sıra, Türkiye Cumhuriyetinin imzaladığı, ayrımcılığı yasaklayan, etkin başvuru ve adil yargılanma hakkını düzenleyen uluslararası sözleşmelerin de bir gereği olarak önerilmektedir.

Adi Malul Asker Emeklilerinin çözülmesi gereken sorunları ;

Genele yapılan yüzdeler iyileştirmeden, dereceleri ve ek göstergeleri düşük olduğu için istifade edememektedirler.

TSK’ da görev yapamaz raporu alan, vazife malulü subay ve astsubaylara istedikleri takdirde yeniden göreve dönebilme imkanı verilmiştir. Adi malul emeklileri için de yeniden göreve dönebilme imkanı verilmelidir. Adi malul asker emeklileri içinde, vazife malullerinde olduğu gibi özel düzenlemeler yapılmalıdır.

Muharip Gazilerin çözülmesi gereken sorunları ;

Muharip gazilerin aylıkları arasındaki farklılık ortadan kaldırılmalıdır.

Ülkemizde Muharip Gazi olmuş yaklaşık 37 bin vatandaşımızın olduğu ifade edilmektedir. 24/2/1968 tarihli ve 1005 sayılı Kanuna tabi olan bu gazilerimiz şu anda 60-90 yaş arasındadır ve maddi-manevi yoksulluk içindedirler. Savaşta yara almadan sağ dönen askerler olan muharip gazilerimiz malul gazilerin sahip olduğu bazı haklardan yararlanmamaları büyük bir eksiklik ve ayrımcılık yaratmıştır.

CHP tarafından verilen kanun teklifi yasalarsa, muharip gazilerin almakta oldukları aylıklar arasındaki farklılık ortadan kaldırılmış olacak.

Askeri Sivil Memurların çözülmesi gereken sorunları;

Bilgileriniz olduğu üzere Milli Savunma Bakanlığımız, kendine özgü çalışma alanları ve buna ilişkin özel mevzuatı bulunan bir Bakanlığımızdır. Bu bakanlık bünyesinde askeri

personelin haricinde de çeşitli statülerde personel çalışmakta olup, söz konusu personel, diğer kamu görevlilerinin ve kamu personelinin tabi oldukları çalışma koşul ve şartlarına tabidirler. Bu alanda gerek özlük hakları, gerekse idari yargılama usul ve esaslarına ilişkin özel mevzuat düzenlemeleri bulunmaktadır.

Özellikle söz konusu personel açısından askeri personel olmamalarına rağmen mevzuattan kaynaklanan ve bunların askeri personel gibi değerlendirmelerine, özlük haklarını etkileyen ve yargılama usul ve esasları açısından da eşitsizlik yaratan düzenlemeler, adaletsiz bir durum yaratmaktadır. Bir yandan askeri personel ile bu hususlarda eşit konumda tanımlanmalarına rağmen özlük ve ekonomik hakları açısından askeri personelin yararlandığı haklardan yararlanamamaktadırlar.

Ayrıca, Milli Savunma Bakanlığı'na bağlı kamu işyerlerinde görev yapmakta olan personel, askeri personel hariç olmak üzere Anayasamızda da tanımlanan örgütlenme ve toplu pazarlık hakkını kullanmaktadırlar. Ancak, bu hakkın uygulanmasında kamu görevlisi statüsündeki personel, işçi personel açısından 6356 Sayılı Kanunda belirtilen ayrı bir işkolu altında bu hakkın kullanımı yerine, çalıştıkları alanın kendine özgüllüğü ve özelliğine rağmen, ayrı bir değerlendirmeye tabi tutulmamakta ve "Büro Hizmeti" hizmet kolunda örgütlenme hakkını kullanabilmektedir.

Bu sorunun çözümü için Milli Savunma Bakanlığı tarafından 4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı ve gerekçeleri başlıklı bir öneri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına 26.03.2015 tarih ve 87081048-2015/1008/Kan.ve Kar.612 belge sayı numarasıyla iletilmiştir.

Milli Savunma Bakanlığınca da önerildiği üzere bu sorunun çözümü ayrı bir hizmet kolunun tanımlanmasıdır. Bu çerçevede, Bakanlıkça verilen öneride "25/06/2001 tarihli ve 4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasına "12. madde olarak Savunma ve Güvenlik Hizmetleri" bendi ilave edilmiştir. Savunma Bakanlığı tarafından, Çalışma Bakanlığına gönderilen kanun tasarısı taslağını destekliyor, askeri sivil memurların mağduriyetlerinin giderilmesini talep ediyoruz.

Köy Korucularının çözülmesi gereken sorunları;

Gönüllü geçici köy korucuları dahil; geçici ifadesinin kaldırılması.

Sosyal güvenlik hakları dahil tüm özlük haklarının verilmesi.

Cumhuriyet Halk Partisi Milli Savunma Komisyonu üyeleri olarak içtüzük 42. Madde gereğince, komisyon raporuna ek tamamlayıcı raporumuzdur. Komisyon Başkanlığına saygıyla sunarız.

Dursun Çiçek
İstanbul

Yaşar Tüzün
Bilecik

Biröl Ertem
Hatay

MUHALEFET ŞERHİ

Tali komisyon olarak Anayasa, Adalet ve İçişleri Komisyonlarına yönlendirilmekle beraber Esas komisyon olarak Milli Savunma Komisyonuna havale edilen 1/725 sayılı “*Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Bazı kanunlarda Değişiklik yapılmasına Dair Kanun Tasarısı*” ile ilgili muhalefet şerhimiz aşağıda sunulmuştur.

Kemalist Cumhuriyet, farklı kimliklerin ve inançların reddiyesi üzerine kendini kurmuş ve modern bir devlet tahayyülünü gerçekleştirmek için “tek ulus” paradigmasını ideolojik ve kültürel bir hat olarak benimsemiş bir cumhuriyettir. Esas kurucu gücünü Askeri-sivil oligarşinin oluşturduğu batıcı ve batılı seküler elitlerin yine yüzünü batıya dönmüş sermaye kesimlerinin ittifakı sonucu oluşturulan Misak-ı millî sınırları içerisinde halen “tek ulus, tek din, tek dil, tek bayrak, tek mezhep” anlayışının kavi bir biçimde hüküm sürdüğü su götürmez bir gerçektir. O haseple Kemalist Cumhuriyet Anadolu ve Mezopotamya topraklarında yaşayan farklı kimlik ve inançları kabul edip onların haklarını koruyan, onları ortak bir vatanda demokratik bir cumhuriyetin çatısı altında demokratik bir dönüşümü ve ilerlemeyi esas alan bir işleve hiç bir zaman sahip olamadı. Kemalist Cumhuriyetin ideolojik-kültürel zihniyet dünyasını esasını oluşturan laik, pozitivist, aydınlanmacı dünya görüşü demokratik parlamenter rejim içerisinde darbelerle ve ince ayarlarla devletin bekası altında yeniden ve yeniden üretilmiş, tekçi anlayıştaki ısrar ülkeyi derin bir kaosa sürüklemiş bulunmaktadır.

Nitekim, Milli Savunma Komisyonunda yukarıda andığımız güç ilişkilerinin yeniden karılmasıyla ve sadece HDP’nin muhalefet ettiği bu tasarı üç saat gibi bir zaman zarfında komisyondan geçirilmiştir.

Söz konusu tasarı 17 maddeden oluşmaktadır. 16 ve 17. Maddeleri de yürürlük ve yürütme maddeleridir. Diğer düzenlemeler rütbe terfisi, suç ve disiplin gibi düzenlemelerle ilgili olarak askerlik kanunu ve iç hizmet kanununda bir takım değişiklikleri öngörmektedir. Bütün bu değişiklikler mezkur tasarının asıl tartışılması gereken ve askere dokunulmazlık zırhı getiren 12. Maddesinin üzerini örtmek ve perdelemek için tasarıya eklenmiş maddelerdir. Bu tasarının yasalaşması durumunda,

Genelkurmay Başkanı ve kuvvet komutanlarının yargılanması Başbakanın iznine bağlanacak.

Herhangi bir ilçedeki operasyonda görev yapan asker ya da kamu personelinin soruşturulması için kaymakam izni gerekecek.

Türk Ceza Kanunu'nun hapis cezasının ertelenmesine ilişkin hükümleri, askeri suçlar için de uygulanacak.

TSK, İçişleri Bakanlığı'nın teklifi ve Bakanlar Kurulu kararıyla, bütün il merkezlerinde bütün unsurlarıyla düzenlenecek operasyonlara katılabilecek.

İllerde TSK personelinin görevlendirilmesi halinde koordinasyon, işbirliği ve gözetimi valiler yerine getirecek. Komuta, sevk ve idare ise askeri birliklerin en kıdemli komutanında olacak. Bu anlamda Valiler bir izin mercii değil bildirim gerektiren bir mercii olacak sadece.

Komutanın yazılı emriyle konutlara girebilecek. Birlik komutanının kararı 24 saat içinde hakim onayına sunulacak. Bu konuda yapılabilecek olası bir suçlamadan dolayı soruşturma izni verilene kadar personelle ilgili yakalama, gözaltı ve tutuklama tedbirlerine başvurulamayacak.

Askeri personelin işlediği iddia edilen suçlar “askeri suç” kapsamında sayılacak ve herhangi bir sivil yargılama söz konusu olmayacak. Birliklerin çapı, teşkilatı, emir komuta ilişkileri, kuvvet kaydırılması konusunda Genelkurmay yetkili olacaktır.

“Çözüm süreci” sırasında askeri operasyonlar için Vali'den izin alınması zorunluluğu getirilmişti. “Çözüm süreci” bittikten sonra ise operasyonlara izin vermeyen valiler suçlanmış, valilerin yüzlerce operasyona izin vermediği gerekçesiyle kentlerin silah deposuna çevrildiği iddiaları gündeme getirilmiş ve valilerin operasyon taleplerine izin vermedikleri basında sıkça yer almıştı.

Valilerin operasyonlara müdahil olmaları nedeniyle ordu ve ile mülki idare arasındaki en büyük çatışma Nusaybin'deki sokağa çıkma yasağı sırasında ortaya çıktı. JÖH ve PÖH birimlerinin kullandığı bir takım sosyal medya hesaplardan Mardin Valisi'ni istifaya davet eden mesajlar yazılmıştı. Şimdi getirilen tasarının genel gerekçesinde “operasyonların sadece bir il ile sınırlı olamayabileceği” gerekçesiyle bu yetki doğrudan Genelkurmay'a verilmektedir.

Türkiye'de 7 Haziran 2015 genel seçim sonrası AKP hükümetinin ve Cumhurbaşkanının sonuçları hazmedemeyen tavrı, ülkeyi istikrarı sağlamak adına yeniden erken genel seçimin yapılmasına kadar götürmüştü. Özellikle 7 Haziran'dan 1 Kasım seçimlerine kadar izlenen gerilim stratejisi, 1 Kasım sonrası yerini kentsel mekânlarda ardışık şok saldırılara bırakmıştı. Ordunun kentlere girmek için temel taleplerinden bir tanesi de yargılanmama güvencesiydi. Daha önce MİT için çıkarılan dokunulmazlık zırhını Ordu da kuşanmak istiyordu. İşte bu tasarı hem askere operasyon yetkisi veren hem de askeri dokunulmazlık zırhına büründüren bu kanun tasarısıdır. Soruşturma için önce Başbakanlık'tan izin almak gerekecektir. Ceza kanununda kişinin lehine olması durumunda kanunun geriye yürüyebileceği ilkesini göz önünde bulundurduğumuzda Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı bölgelerde işlenen suçlar hasıraltı edilmiş olacak, geçmiş dönemlerde olduğu gibi yapanın yanına kar kalacaktır.

Tasarı askeri vesayeti kaldırdığını iddia eden Hükümet'in yeniden vesayet altına girdiğinin açık bir kanıtıdır. Aynı şekilde vekil dokunulmazlığının kaldırıldığı bir dönemde askere dokunulmazlık getirilmesi halktan yana değil tanktan yana bir siyaset güdüldüğünün açık bir göstergesidir. 7 Haziran sonrası Şırnak, Cizre, Nusaybin, İdil,

Silopi ve Yüksekova'ya giren Ordu oralarda yaptıklarının hesabını mahşere bırakmış olacaktır.

Sadece Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı yerler değil Türkiye'nin herhangi bir yerindeki toplumsal bir olayda askerin sahaya inmesine izin veren bir kanun tasarısı Gezi, Cerattepe gibi kendi yaşam alanlarını savunan demokratik tepkilere karşı da askere hem operasyon yetkisi verecek hem de bu operasyonlardan dolayı askeri dokunulmazlık zırhına büründürerek toplumsal muhalefet paletle ezilmiş olacaktır.

Bu kanun tasarısı aynı zamanda 2010 yılında iptal edilen EMASYA protokolünün yeniden uygulanacağı anlamına gelmektedir. "Darbeye zemin hazırlıyor" diye eleştirilen EMASYA protokolü her ne kadar 2010 yılında iptal edilmiş olsa da, *de facto* olarak Şırnak, Sur, Cizre, Nusaybin, İdil, Silopi ve Yüksekova gibi ilçelerde pratikte uygulanmaya konmuştu. JÖH ve PÖH gruplarının ortak operasyonlarında çekilen ve sosyal medyada paylaşılan fotoğraflar fiili olarak bu yetkinin askerde olduğunun açık kanıtı gibiydi.

EMASYA protokolünün gerekçelerinden biri toplumsal olayların birden fazla ili etkilediği hallerdi. Bu gerekçe bugünkü kanun tasarısının genel gerekçesinde aynen duruyor. Genel gerekçede, terör olayların birden çok ili etkilemesi durumunda (bu birden fazla Vali'yi ilgilendireceği anlamına geliyor) tüm yetkiyi Genelkurmaya vererek askeri vesayetin yeniden dolaşıma sokmuş bulunuyor.

Kanun tasarısı 28 Şubat'ın darbe ruhunu yeniden güncelleyerek askeri vesayeti kaldırma şiarıyla uzunca bir zaman halktan oy toplayan AKP hükümetinin bizatihi kendisi şimdi askeri bir vesayetin sultanı altına girdiği anlamına gelmektedir. Komisyonunda kabul edilen bu yasa tasarısı "*darbe mekaniği*"ne yasal bir zemin sunarak demokratik parlamenter rejimi vesayet altına alan bir içeriğe sahiptir.

Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı 7.06.2016 tarihinde Esas Komisyon olarak Milli Savunma Komisyonuna havale edilen 1/725 sayılı "*Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Bazı kanunlarda Değişiklik yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'na* muhalif olduğumuzu bilgilerinize arz ederiz.

Erdal Ataş
İstanbul

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ PERSONEL KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“z) İtbari rütbe: Yurtdışı sürekli veya geçici görevlere atanan ya da görevlendirilen subay ve astsubaylara, özellik arz eden durumlarda, görev süresince rütbesinin bir üst rütbesinde verilen rütbedir.”

MADDE 2- 926 sayılı Kanunun 38 inci maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasında yer alan “ve ayrıca üstün başarı sebebiyle terfi usul ve şartları” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

“c) Üstün başarılı yüzbaşı ve binbaşılardan terfi esasları: Yüzbaşı ve binbaşılardan bu rütbelere ait bekleme sürelerinin bitiminden bir yıl önce bu rütbelere ait her yıllık sicil notu, sicil tam notunun %95 ve daha yukarısında ve sicil notu ortalaması da sicil tam notunun %95 ve daha yukarısında olanlar, yönetmelikte belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda rütbelere göre kendi sınıfları içerisinde (kurmaylar sınıflarına bakılmaksızın kendi aralarında) ayrı ayrı sıralanırlar. Bu şekilde sıralanan subaylardan, kendi sınıfı mevcudunun veya mevcudun azlığı sebebiyle birleştirilen sınıfların toplam mevcudunun; muharip sınıflar için %8’ine kadarı, yardımcı sınıflar için %4’üne kadarı ilgili kuvvet komutanı, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanı tarafından bir üst rütbeye yükseltilebilir.”

MADDE 3- 926 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin başlığı “IV- Kadroların tespiti, muvazzaf subay kadro oranları ve albayların fiili hizmet süresinin uzatılması.” şeklinde ve birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MİLLİ SAVUNMA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ PERSONEL KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“z) İtbari rütbe: Yurt dışı sürekli veya geçici görevlere atanan ya da görevlendirilen subay ve astsubaylara, özellik arz eden durumlarda, görev süresince rütbesinin bir üst rütbesinde verilen rütbedir.”

MADDE 2- 926 sayılı Kanunun 38 inci maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasında yer alan “ve ayrıca üstün başarı sebebiyle terfi usul ve şartları” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

“c) Üstün başarılı yüzbaşı ve binbaşılardan terfi esasları: Yüzbaşı ve binbaşılardan bu rütbelere ait bekleme sürelerinin bitiminden bir yıl önce bu rütbelere ait her yıllık sicil notu, sicil tam notunun %95 ve daha yukarısında ve sicil notu ortalaması da sicil tam notunun %95 ve daha yukarısında olanlar, yönetmelikte belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda rütbelere göre kendi sınıfları içerisinde (kurmaylar sınıflarına bakılmaksızın kendi aralarında) ayrı ayrı sıralanırlar. Bu şekilde sıralanan subaylardan, kendi sınıfı mevcudunun veya mevcudun azlığı sebebiyle birleştirilen sınıfların toplam mevcudunun; muharip sınıflar için %8’ine kadarı, yardımcı sınıflar için %4’üne kadarı ilgili kuvvet komutanı, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanı tarafından bir üst rütbeye yükseltilebilir.”

MADDE 3- 926 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin başlığı “IV-Kadroların tespiti, muvazzaf subay kadro oranları ve albayların fiili hizmet süresinin uzatılması.” şeklinde ve birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

“c) Albaylardan Yüksek Askerî Şura tarafından o yıl için hizmet kadrosu fazlası olduğu tespit edilen miktar kadarı 50 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendine göre kadrosuzluktan emekliye sevk edilirler. Ancak bunlardan, aşağıdaki esaslara göre tefrik edilenler, kadrosuzluktan emekliye sevk edilmezler ve (b) bendine göre tespit edilen miktarın dışına çıkarılarak fiili hizmet süreleri iki yıl uzatılır. Bunların müteakip yıllarda da aynı esaslara hizmet sürelerinin uzatılması için 50 nci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentleri saklı kalmak şartıyla bu bentteki esaslara göre ayrıca Yüksek Askerî Şura kararı alınır.

Her yıl 30 Ağustos tarihi itibarıyla hizmet ihtiyacı sebebiyle kadrosuzluktan emekliye sevk edilmesi uygun görülmeyen toplam albay miktarı ile bunların yıllara, neşetlere, sınıflara, branşlara veya ihtisaslara göre kontenjanları, aşağıda belirtilen oranları aşmamak üzere ve neşet mevcutlarına göre dengeli dağılım çerçevesinde Yüksek Askerî Şura kararı ile tespit edilir. Kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı için ayrı ayrı olmak üzere;

I- İlk defa fiili hizmet süresi uzatılacak albay miktarı, o yıl hizmet kadrosu fazlalığı sebebiyle kadrosuzluktan emekliye sevk edilecek toplam albay miktarının %25’ini; bunlar arasından müteakip dönemlerde uzatılacakların miktarı ise bir önceki dönemde uzatma kararı alınmış olanların miktarının %75’ini geçemez.

II- (I) numaralı alt bentte belirlenmiş orana göre hesaplanacak ilk defa fiili hizmet süresi uzatılacak albay miktarı, Genelkurmay Başkanlığınca onaylı Türk Silahlı Kuvvetleri insangücü planında belirlenmiş yıllık subay yetiştirme miktarının %3’ünün altında olması halinde bu sayıya kadar artırılabilir.

III- (I) ve (II) numaralı alt bentlerde belirlenmiş oranlara göre bulunacak sayıların kısıratlı değerleri yarıma eşit veya yarımdan büyükse bu kısıratlı değerler tama iblağ edilir.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“c) Albaylardan Yüksek Askerî Şura tarafından o yıl için hizmet kadrosu fazlası olduğu tespit edilen miktar kadarı 50 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendine göre kadrosuzluktan emekliye sevk edilirler. Ancak bunlardan, aşağıdaki esaslara göre tefrik edilenler, kadrosuzluktan emekliye sevk edilmezler ve (b) bendine göre tespit edilen miktarın dışına çıkarılarak fiili hizmet süreleri iki yıl uzatılır. Bunların müteakip yıllarda da aynı esaslara hizmet sürelerinin uzatılması için 50 nci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentleri saklı kalmak şartıyla bu bentteki esaslara göre ayrıca Yüksek Askerî Şura kararı alınır.

Her yıl 30 Ağustos tarihi itibarıyla hizmet ihtiyacı sebebiyle kadrosuzluktan emekliye sevk edilmesi uygun görülmeyen toplam albay miktarı ile bunların yıllara, neşetlere, sınıflara, branşlara veya ihtisaslara göre kontenjanları, aşağıda belirtilen oranları aşmamak üzere ve neşet mevcutlarına göre dengeli dağılım çerçevesinde Yüksek Askerî Şura kararı ile tespit edilir. Kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı için ayrı ayrı olmak üzere;

I- İlk defa fiili hizmet süresi uzatılacak albay miktarı, o yıl hizmet kadrosu fazlalığı sebebiyle kadrosuzluktan emekliye sevk edilecek toplam albay miktarının %25’ini; bunlar arasından müteakip dönemlerde uzatılacakların miktarı ise bir önceki dönemde uzatma kararı alınmış olanların miktarının %75’ini geçemez.

II- (I) numaralı alt bentte belirlenmiş orana göre hesaplanacak ilk defa fiili hizmet süresi uzatılacak albay miktarı, Genelkurmay Başkanlığınca onaylı Türk Silahlı Kuvvetleri insan gücü planında belirlenmiş yıllık subay yetiştirme miktarının %3’ünün altında olması halinde bu sayıya kadar artırılabilir.

III- (I) ve (II) numaralı alt bentlerde belirlenmiş oranlara göre bulunacak sayıların kısıratlı değerleri yarıma eşit veya yarımdan büyükse bu kısıratlı değerler tama iblağ edilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Yüksek Askerî Şura (I) ve (II) numaralı alt bentlerde belirtilen oranları artırmaya yetkilidir.

Her yıl Yüksek Askerî Şura tarafından, hizmet kadrosu fazlası olarak belirlenen albaylar ile daha önceki yıllarda fiili hizmet süresi uzatılmış albaylara 54 üncü maddede belirtilen esaslara göre değerlendirme notu verilir. Sicil notu ortalaması, sicil tam notunun %90'ının (dahil) üzerinde olması ve ilgilinin talep etmesi kaydıyla hizmet ihtiyacı, yeterlik notu ve Yüksek Askerî Şuraca belirlenmiş kontenjanlar esas alınarak tefrik edilecek albayların fiili hizmet süreleri Yüksek Askerî Şura kararı ile bu bentteki esaslara göre yaş haddine kadar uzatılabilir. Görev süresi uzatılmayanlar ise 50 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendine göre kadrosuzluktan emekliye sevk edilirler.

Bu bent hükümlerine göre hizmete devam ettirilen albaylardan kendi isteği üzerine emekliye ayrılmak isteyenler 50 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendine göre kadrosuzluktan emekliye sevk edilirler.”

MADDE 4- 926 sayılı Kanununun 85 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasında yer alan “ve ayrıca üstün başarı sebebiyle terfi usul ve şartları” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

“b) Üstün başarılı kıdemli üstçavuş ve başçavuşların terfi esasları: Kıdemli üstçavuş ve başçavuşların bu rütbelerine ait bekleme sürelerinin bitiminden bir yıl önce bu rütbelere ait her yıllık sicil notu, sicil tam notunun %95 ve daha yukarısında ve sicil notu ortalaması da sicil tam notunun %95 ve daha yukarısında olanlar, yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda rütbelerine göre kendi sınıfları içerisinde ayrı ayrı sıralanırlar. Bu şekilde sıralanan astsubaylardan, kendi sınıfı mevcudunun veya mevcudun azlığı sebebiyle birleştirilen sınıfların toplam mevcudunun; muharip sınıflar için %8'ine

(Millî Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yüksek Askerî Şura (I) ve (II) numaralı alt bentlerde belirtilen oranları artırmaya yetkilidir.

Her yıl Yüksek Askerî Şura tarafından, hizmet kadrosu fazlası olarak belirlenen albaylar ile daha önceki yıllarda fiili hizmet süresi uzatılmış albaylara 54 üncü maddede belirtilen esaslara göre değerlendirme notu verilir. Sicil notu ortalaması, sicil tam notunun %90'ının (dâhil) üzerinde olması ve ilgilinin talep etmesi kaydıyla hizmet ihtiyacı, yeterlik notu ve Yüksek Askerî Şuraca belirlenmiş kontenjanlar esas alınarak tefrik edilecek albayların fiili hizmet süreleri Yüksek Askerî Şura kararı ile bu bentteki esaslara göre yaş haddine kadar uzatılabilir. Görev süresi uzatılmayanlar ise 50 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendine göre kadrosuzluktan emekliye sevk edilirler.

Bu bent hükümlerine göre hizmete devam ettirilen albaylardan kendi isteği üzerine emekliye ayrılmak isteyenler 50 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendine göre kadrosuzluktan emekliye sevk edilirler.”

MADDE 4- 926 sayılı Kanununun 85 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasında yer alan “ve ayrıca üstün başarı sebebiyle terfi usul ve şartları” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

“b) Üstün başarılı kıdemli üstçavuş ve başçavuşların terfi esasları: Kıdemli üstçavuş ve başçavuşların bu rütbelerine ait bekleme sürelerinin bitiminden bir yıl önce bu rütbelere ait her yıllık sicil notu, sicil tam notunun %95 ve daha yukarısında ve sicil notu ortalaması da sicil tam notunun %95 ve daha yukarısında olanlar, yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda rütbelerine göre kendi sınıfları içerisinde ayrı ayrı sıralanırlar. Bu şekilde sıralanan astsubaylardan, kendi sınıfı mevcudunun veya mevcudun azlığı sebebiyle birleştirilen sınıfların toplam mevcudunun; muharip sınıflar için %8'ine

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

kadarı, yardımcı sınıflar için %4'üne kadarı ilgili kuvvet komutanı, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanı tarafından bir üst rütbeye yükseltilebilir.”

MADDE 5- 926 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “altı” ibaresi “beş” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6- 926 sayılı Kanunun ek 32 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak, 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 87 nci maddesinin birinci fıkrasının (VII) numaralı bendi veya 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 15 inci maddesi kapsamında avukatlık ücreti ödenmiş olanlara ayrıca bu ödeme yapılmaz.”

MADDE 7- 926 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 35- İtibari rütbe; yurtdışı sürekli göreve atananlar için Genelkurmay Personel Başkanlığının, yurtdışı geçici göreve görevlendirilenler için ilgili kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personel başkanlıklarının onayı alınmak suretiyle verilebilir. İtibari rütbe alan personel, bu rütbenin sahip olduğu yetkileri sadece yabancı ülke personeline karşı mevcut uluslararası anlaşmalar çerçevesinde kullanır. İtibari rütbeden dolayı maaş farkı veya ilave tazminat ödenmez ve bu personele gerçek rütbesinin özlük hakları verilir. İtibari rütbe, personelin yurtdışı sürekli veya geçici görevi sona erdiğinde son bulur.”

MADDE 8- 926 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 40- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce üsteğmen rütbesinde üstün başarı kıdemi alanlar için bu Kanun ile yapılan değişiklikten önceki ek 19 uncu madde hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.”

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

kadarı, yardımcı sınıflar için %4'üne kadarı ilgili kuvvet komutanı, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanı tarafından bir üst rütbeye yükseltilebilir.”

MADDE 5- 926 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “altı” ibaresi “beş” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6- 926 sayılı Kanunun ek 32 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak, 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 87 nci maddesinin birinci fıkrasının (VII) numaralı bendi veya 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 15 inci maddesi kapsamında avukatlık ücreti ödenmiş olanlara ayrıca bu ödeme yapılmaz.”

MADDE 7- 926 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 35- İtibari rütbe; yurt dışı sürekli göreve atananlar için Genelkurmay Personel Başkanlığının, yurt dışı geçici görevle görevlendirilenler için ilgili kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personel başkanlıklarının onayı alınmak suretiyle verilebilir. İtibari rütbe alan personel, bu rütbenin sahip olduğu yetkileri sadece yabancı ülke personeline karşı mevcut uluslararası anlaşmalar çerçevesinde kullanır. İtibari rütbeden dolayı maaş farkı veya ilave tazminat ödenmez ve bu personele gerçek rütbesinin özlük hakları verilir. İtibari rütbe, personelin yurt dışı sürekli veya geçici görevi sona erdiğinde son bulur.”

MADDE 8- 926 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 40- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce üsteğmen rütbesinde üstün başarı kıdemi alanlar için, bu maddeyi ihdas eden Kanun ile yapılan değişiklikten önceki ek 19 uncu madde hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 9- 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun 47 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Erteleme:

MADDE 47- Türk Ceza Kanununun hapis cezasının ertelenmesine ilişkin hükümleri, askeri suçlar hakkında da uygulanır.

Ancak aşağıdaki hâllerde hapis cezaları ertelenmez.

A) Sırf askeri suçlardan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan netice cezanın üç ay veya daha fazla süreli hapis cezası olması.

B) Fiilin, disiplini ağır şekilde ihlal etmesi veya birliğin güvenliğini tehlikeye düşürmesi ya da birliğin muharebe hazırlığını veya etkinliğini zafiyete uğratması ya da büyük bir zarar meydana getirmesi.

C) Fiilin savaş veya seferberlikte işlenmesi.

D) Daha önce sırf askeri bir suçtan dolayı mahkûm olunması.”

MADDE 10- 1632 sayılı Kanunun mülga 149 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Uyuşturucu veya uyarıcı maddelere ilişkin suçlar:

MADDE 149- Kıta, karargâh veya askeri kurumlarda ya da görev esnasında veya görev yerlerinde;

A) Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma ve alenen özendirme,

B) Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurma ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak,

suçlarını işleyen askeri şahıslar hakkında, Türk Ceza Kanununun bu suçlara ilişkin hükümleri uygulanır.”

MADDE 11- 1632 sayılı Kanunun ek 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 9- 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun 47 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Erteleme:

MADDE 47- Türk Ceza Kanununun hapis cezasının ertelenmesine ilişkin hükümleri, askeri suçlar hakkında da uygulanır.

Ancak aşağıdaki hâllerde hapis cezaları ertelenmez:

A) Sırf askeri suçlardan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan netice cezanın üç ay veya daha fazla süreli hapis cezası olması.

B) Fiilin, disiplini ağır şekilde ihlal etmesi veya birliğin güvenliğini tehlikeye düşürmesi ya da birliğin muharebe hazırlığını veya etkinliğini zafiyete uğratması ya da büyük bir zarar meydana getirmesi.

C) Fiilin savaş veya seferberlikte işlenmesi.

D) Daha önce sırf askeri bir suçtan dolayı mahkûm olunması.”

MADDE 10- 1632 sayılı Kanunun mülga 149 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Uyuşturucu veya uyarıcı maddelere ilişkin suçlar:

MADDE 149- Kıta, karargâh veya askeri kurumlarda ya da görev esnasında veya görev yerlerinde;

A) Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma ve alenen özendirme,

B) Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurma ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak,

suçlarını işleyen askeri şahıslar hakkında, Türk Ceza Kanununun bu suçlara ilişkin hükümleri uygulanır.”

MADDE 11- 1632 sayılı Kanunun ek 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

“EK MADDE 8- Askeri mahkemeler ve adli yargı mahkemeleri tarafından verilen kısa süreli hapis cezaları; 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu hükümlerine göre askerlik hizmetini yerine getiren yükümlüler ile yükümlü erbaş ve erler hakkında Türk Ceza Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen seçenek yaptırımlara, diğer askeri şahıslar hakkında ise aynı fıkranın (a), (b) ve (d) bentlerinde belirtilen seçenek yaptırımlara çevrilebilir. Ancak aşağıdaki hâllerde kısa süreli hapis cezaları seçenek yaptırımlara çevrilemez:

A) Sırf askeri suçlardan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan netice cezanın dört ay veya daha fazla süreli hapis cezası olması.

B) Fiilin, disiplini ağır şekilde ihlal etmesi veya birliğin güvenliğini tehlikeye düşürmesi ya da birliğin muharebe hazırlığını veya etkinliğini zafiyete uğratması ya da büyük bir zarar meydana getirmesi.

C) Fiilin savaş veya seferberlikte işlenmesi.

1076 sayılı Kanun hükümlerine göre askerlik hizmetini yerine getiren yükümlüler ile yükümlü erbaş ve erler hakkında verilen kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırımların yerine getirilmesi askerlik hizmetlerinin sonuna bırakılır.”

MADDE 12- 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“J) Genel kolluk kuvvetlerinin imkân ve kabiliyetlerini aşan durumlarda terörle mücadele için gerekli olması veya terör eylemlerinin kamu düzenini ciddi şekilde bozması halinde, İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla Türk Silahlı Kuvvetleri görevlendirilebilir. Bakanlar Kurulu kararında; görevin kapsam ve süresi, görev alanı, istihbarat yetkisinin kapsamı, destek silahlarının kullanımına yönelik tahditler, görevlendirilen

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

“EK MADDE 8- Askeri mahkemeler ve adli yargı mahkemeleri tarafından verilen kısa süreli hapis cezaları; 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu hükümlerine göre askerlik hizmetini yerine getiren yükümlüler ile yükümlü erbaş ve erler hakkında Türk Ceza Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen seçenek yaptırımlara, diğer askeri şahıslar hakkında ise aynı fıkranın (a), (b) ve (d) bentlerinde belirtilen seçenek yaptırımlara çevrilebilir. Ancak aşağıdaki hâllerde kısa süreli hapis cezaları seçenek yaptırımlara çevrilemez:

A) Sırf askeri suçlardan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan netice cezanın dört ay veya daha fazla süreli hapis cezası olması.

B) Fiilin, disiplini ağır şekilde ihlal etmesi veya birliğin güvenliğini tehlikeye düşürmesi ya da birliğin muharebe hazırlığını veya etkinliğini zafiyete uğratması ya da büyük bir zarar meydana getirmesi.

C) Fiilin savaş veya seferberlikte işlenmesi.

1076 sayılı Kanun hükümlerine göre askerlik hizmetini yerine getiren yükümlüler ile yükümlü erbaş ve erler hakkında verilen kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırımların yerine getirilmesi askerlik hizmetlerinin sonuna bırakılır.”

MADDE 12- 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“J) Genel kolluk kuvvetlerinin imkân ve kabiliyetlerini aşan durumlarda terörle mücadele için gerekli olması veya terör eylemlerinin kamu düzenini ciddi şekilde bozması halinde, İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla Türk Silahlı Kuvvetleri görevlendirilebilir. Bakanlar Kurulu kararında; görevin kapsam ve süresi, görev alanı, istihbarat yetkisinin kapsamı, destek silahlarının kullanımına yönelik tahditler, görevlendirilen

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

birliklerin mülki amirler ve genel kolluk kuvvetleri ile ilişkileri, ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından alınması gereken tedbirler, icra edilecek görevlerin planlanması ve izlenmesi ile gerek görülen diğer hususlar gösterilir. Görevlendirilecek Türk Silahlı Kuvvetleri birliklerinin çapı, teşkilatı, konuşlandırılacağı yerler, emir komuta ilişkileri, kuvvet kaydırılması ve bu kapsamda gerekli görülen diğer hususlar Genelkurmay Başkanlığı tarafından belirlenir.

Görevlendirilen Türk Silahlı Kuvvetleri birlikleri ve personeli, kendi komutanının sorumluluğu altında ve onun emir ve talimatlarına göre Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununda belirtilen yetkiler ile kolluk kuvvetlerinin genel güvenliği sağlamada sahip olduğu yetkileri kullanarak verilen görevleri yerine getirir. Bu fıkra uyarınca illerde icra edilecek görevler kapsamında askeri birlikler ile genel kolluk kuvvetleri ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları arasındaki işbirliği, koordinasyon ve gözetim valiler tarafından yerine getirilir. Askeri birliklerin belirli görevleri genel kolluk kuvvetleriyle birlikte yapması halinde komuta, sevk ve idare askeri birliklerin en kıdemli komutanı tarafından üstlenilir.

Yetkili birlik komutanının bu fıkra kapsamında verilen görevleri yerine getirirken ihtiyaç duyduğu istihbarat bilgileri, istihbarat birimleri tarafından yetkileri kapsamında öncelikle toplanır ve gecikmeksizin paylaşılır.

Bu fıkra kapsamında icra edilen operasyonlarda gecikmesinde sakınca bulunan hallerde güvenlik kuvvetlerinin elinden kaçmakta olan kişilerin izlenirken girdikleri konuta, işyerine veya kamuya açık olmayan kapalı alanlar ile bunların eklentilerine can veya mal güvenliğinin sağlanması ya da kişinin yakalanması amacıyla münhasır olmak üzere, yetkili birlik komutanının yazılı emriyle girilebilir. Birlik komutanının kararı yirmi dört saat içinde hâkim onayına sunulur.

(Milli Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

birliklerin mülki amirler ve genel kolluk kuvvetleri ile ilişkileri, ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından alınması gereken tedbirler, icra edilecek görevlerin planlanması ve izlenmesi ile gerek görülen diğer hususlar gösterilir. Görevlendirilecek Türk Silahlı Kuvvetleri birliklerinin çapı, teşkilatı, konuşlandırılacağı yerler, emir komuta ilişkileri, kuvvet kaydırılması ve bu kapsamda gerekli görülen diğer hususlar Genelkurmay Başkanlığı tarafından belirlenir.

Görevlendirilen Türk Silahlı Kuvvetleri birlikleri ve personeli, kendi komutanının sorumluluğu altında ve onun emir ve talimatlarına göre 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununda belirtilen yetkiler ile kolluk kuvvetlerinin genel güvenliği sağlamada sahip olduğu yetkileri kullanarak verilen görevleri yerine getirir. Bu fıkra uyarınca illerde icra edilecek görevler kapsamında askeri birlikler ile genel kolluk kuvvetleri ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları arasındaki işbirliği, koordinasyon ve gözetim valiler tarafından yerine getirilir. Askeri birliklerin belirli görevleri genel kolluk kuvvetleriyle birlikte yapması halinde komuta, sevk ve idare askeri birliklerin en kıdemli komutanı tarafından üstlenilir.

Yetkili birlik komutanının bu fıkra kapsamında verilen görevleri yerine getirirken ihtiyaç duyduğu istihbarat bilgileri, istihbarat birimleri tarafından yetkileri kapsamında öncelikle toplanır ve gecikmeksizin paylaşılır.

Bu fıkra kapsamında icra edilen operasyonlarda gecikmesinde sakınca bulunan hallerde güvenlik kuvvetlerinin elinden kaçmakta olan kişilerin izlenirken girdikleri konuta, işyerine veya kamuya açık olmayan kapalı alanlar ile bunların eklentilerine can veya mal güvenliğinin sağlanması ya da kişinin yakalanması amacıyla münhasır olmak üzere, yetkili birlik komutanının yazılı emriyle girilebilir. Birlik komutanının kararı yirmi dört saat içinde hâkim onayına sunulur.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin bu fıkra kapsamındaki faaliyetleri askerlik hizmet ve görevlerinden, bu faaliyetler sebebiyle işlendiği iddia edilen suçlar ise askeri suç sayılır. Türk Silahlı Kuvvetleri personeli dışındaki memur ve diğer kamu görevlilerinin bu fıkra kapsamındaki görev ve faaliyetleri sebebiyle işledikleri iddia edilen suçlarla ilgili olarak 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Bu suçlar sebebiyle soruşturma izni verilene kadar yakalama, gözaltı ve tutuklama tedbirlerine başvurulamaz. Bu fıkradaki görevler yerine getirilirken, görevin niteliği gereği veya ifası sebebiyle verilen zararlar Devlet tarafından tazmin edilir. Bu fıkra kapsamındaki görevlerin yerine getirilmesi sırasında Türk Silahlı Kuvvetleri personeli ile mülki idare amirleri, kolluk kuvvetleri ve diğer memurlar ve kamu görevlilerinin kararları, işlemleri ve faaliyetleri sebebiyle (kişisel kusur, haksız fiil veya diğer sorumluluk halleri de dahil) tazminat davaları ancak Devlet aleyhine açılabilir. Devlet, ödediği tazminattan dolayı görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle görevini kötüye kullananlardan; Türk Silahlı Kuvvetleri personeline Millî Savunma Bakanının, mülki idare amirleri ve kolluk kuvvetlerine İçişleri Bakanının, diğer memurlar ve kamu görevlilerine ilgili bakanın uygun bulması şartıyla bir yıl içinde rücu eder.

Bu fıkra kapsamındaki görevler yerine getirilirken görevin niteliğinden doğan veya görevle ilgili olmak şartıyla görevin ifası sırasında işlendiği iddia olunan suçlardan dolayı;

a) Adli yargının görevine girdiğinden bahisle asker kişiler hakkında soruşturma yapılması; Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanları için Başbakanın, diğer personel için Millî Savunma Bakanının, Jandarma Genel Komutanı ve Sahil Güvenlik Komutanı ile bu Komutanlıklardaki diğer personel için İçişleri Bakanının iznine tabidir.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin bu fıkra kapsamındaki faaliyetleri askerlik hizmet ve görevlerinden, bu faaliyetler sebebiyle işlendiği iddia edilen suçlar ise askeri suç sayılır. Türk Silahlı Kuvvetleri personeli dışındaki memur ve diğer kamu görevlilerinin bu fıkra kapsamındaki görev ve faaliyetleri sebebiyle işledikleri iddia edilen suçlarla ilgili olarak 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Bu suçlar sebebiyle soruşturma izni verilene kadar yakalama, gözaltı ve tutuklama tedbirlerine başvurulamaz. Bu fıkradaki görevler yerine getirilirken, görevin niteliği gereği veya ifası sebebiyle verilen zararlar Devlet tarafından tazmin edilir. Bu fıkra kapsamındaki görevlerin yerine getirilmesi sırasında Türk Silahlı Kuvvetleri personeli ile mülki idare amirleri, kolluk kuvvetleri ve diğer memurlar ve kamu görevlilerinin kararları, işlemleri ve faaliyetleri sebebiyle (kişisel kusur, haksız fiil veya diğer sorumluluk halleri de dâhil) tazminat davaları ancak Devlet aleyhine açılabilir. Devlet, ödediği tazminattan dolayı görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle görevini kötüye kullananlardan; Türk Silahlı Kuvvetleri personeline Millî Savunma Bakanının, mülki idare amirleri ve kolluk kuvvetlerine İçişleri Bakanının, diğer memurlar ve kamu görevlilerine ilgili bakanın uygun bulması şartıyla bir yıl içinde rücu eder.

Bu fıkra kapsamındaki görevler yerine getirilirken görevin niteliğinden doğan veya görevle ilgili olmak şartıyla görevin ifası sırasında işlendiği iddia olunan suçlardan dolayı;

a) Adli yargının görevine girdiğinden bahisle asker kişiler hakkında soruşturma yapılması; Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanları için Başbakanın, diğer personel için Millî Savunma Bakanının, Jandarma Genel Komutanı ve Sahil Güvenlik Komutanı ile bu Komutanlıklardaki diğer personel için İçişleri Bakanının iznine tabidir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

b) Kanunlardaki özel hükümlerin yetki verdiğinden bahisle Cumhuriyet savcılarınca memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında doğrudan soruşturma yapılması; İçişleri Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarının merkez teşkilatlarında görevli olanlar ile valiler için İçişleri Bakanının, bölge veya ilde görevli olanlar ile kaymakamlar için valinin, ilçede görevli olanlar için kaymakamın iznine tabidir.

Beşinci ve altıncı bentlerde yer alan hükümler, (D) fıkrası uyarınca görevlendirilen Türk Silahlı Kuvvetleri personeli hakkında da uygulanır.

Bu fıkra kapsamında verilen görevlerin yerine getirilmesi sırasında doğan acil ve zaruri ihtiyaçları karşılamak amacıyla yapılacak harcamalar, ilgisine göre Millî Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı bütçesine konulan ödenekten karşılanır.”

MADDE 13- 5442 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 5- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 11 inci maddenin (D) fıkrası ile 4/6/1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilât Kanununun 1 inci maddesi uyarınca görevlendirilmiş olan Türk Silahlı Kuvvetleri personeli ile memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında da 11 inci maddenin (J) fıkrasının beşinci ve altıncı bentlerinde yer alan hükümler uygulanır.”

MADDE 14- 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Hükümün açıklanmasının geri bırakılması:

EK MADDE 4- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin hükümleri, aşağıdaki hâller hariç askeri suç ve cezalar hakkında da uygulanır.

A) Sırf askeri bir suçtan dolayı altı ay veya daha fazla süreli hapis cezasına hükmedilmesi.

B) Fiilin, disiplini ağır şekilde ihlal etmesi veya birliğin güvenliğini tehlikeye düşürmesi ya da birliğin muharebe hazırlığını veya etkinliğini zafiyete uğratması ya da büyük bir zarar meydana getirmesi.

C) Fiilin savaş veya seferberlikte işlenmesi.”

(Millî Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

b) Kanunlardaki özel hükümlerin yetki verdiğinden bahisle Cumhuriyet savcılarınca memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında doğrudan soruşturma yapılması; İçişleri Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarının merkez teşkilatlarında görevli olanlar ile valiler için İçişleri Bakanının, bölge veya ilde görevli olanlar ile kaymakamlar için valinin, ilçede görevli olanlar için kaymakamın iznine tabidir.

Beşinci ve altıncı bentlerde yer alan hükümler, bu maddenin (D) fıkrası uyarınca görevlendirilen Türk Silahlı Kuvvetleri personeli hakkında da uygulanır.

Bu fıkra kapsamında verilen görevlerin yerine getirilmesi sırasında doğan acil ve zaruri ihtiyaçları karşılamak amacıyla yapılacak harcamalar, ilgisine göre Millî Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı bütçesine konulan ödenekten karşılanır.”

MADDE 13- 5442 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 5- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 11 inci maddenin (D) fıkrası ile 4/6/1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilât Kanununun 1 inci maddesi uyarınca görevlendirilmiş olan Türk Silahlı Kuvvetleri personeli ile memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında da 11 inci maddenin (J) fıkrasının beşinci ve altıncı bentlerinde yer alan hükümler uygulanır.”

MADDE 14- 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Hükümün açıklanmasının geri bırakılması:

EK MADDE 4- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin hükümleri, aşağıdaki hâller hariç askeri suç ve cezalar hakkında da uygulanır.

A) Sırf askeri bir suçtan dolayı altı ay veya daha fazla süreli hapis cezasına hükmedilmesi.

B) Fiilin, disiplini ağır şekilde ihlal etmesi veya birliğin güvenliğini tehlikeye düşürmesi ya da birliğin muharebe hazırlığını veya etkinliğini zafiyete uğratması ya da büyük bir zarar meydana getirmesi.

C) Fiilin savaş veya seferberlikte işlenmesi.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 15- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 15 inci maddesinin başlığı “Avukat tayini” şeklinde değiştirilmiş, aynı maddenin birinci fıkrasına “görev alan” ibaresinden sonra gelmek üzere “Türk Silahlı Kuvvetleri personeli, mülki idare amirleri,” ibaresi eklenmiş ve aynı fıkrada yer alan “kovuşturmalarda müdafî olarak belirlediği en fazla üç” ibaresi “kovuşturmalar sebebiyle belirleyeceği en fazla üç avukatın veya bu görevlerinin ifasından dolayı mağdur, şikâyetçi, katılan, davalı ya da davacı konumunda olan personelin seçeceği bir” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Ancak davacı konumunda olan personelin seçeceği bir avukata ücret ödenmesi, ilgili Bakanın onayına tabidir.”

MADDE 16- Bu Kanunun 3 üncü maddesi 31/8/2016 tarihinde, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 17- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 15- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 15 inci maddesinin başlığı “Avukat tayini” şeklinde değiştirilmiş, aynı maddenin birinci fıkrasına “görev alan” ibaresinden sonra gelmek üzere “Türk Silahlı Kuvvetleri personeli, mülki idare amirleri,” ibaresi eklenmiş ve aynı fıkrada yer alan “kovuşturmalarda müdafî olarak belirlediği en fazla üç” ibaresi “kovuşturmalar sebebiyle belirleyeceği en fazla üç avukatın veya bu görevlerinin ifasından dolayı mağdur, şikâyetçi, katılan, davalı ya da davacı konumunda olan personelin seçeceği bir” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak davacı konumunda olan personelin seçeceği bir avukata ücret ödenmesi, ilgili Bakanın onayına tabidir.”

MADDE 16- Bu Kanunun 3 üncü maddesi 31/8/2016 tarihinde, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 17- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Binali Yıldırım

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Canikli

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkeş

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. B. Sayan Kaya

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

S. Soylu

Ekonomi Bakanı

N. Zeybekci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

L. Elvan

Millî Eğitim Bakanı

İ. Yılmaz

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

V. Kaynak

Avrupa Birliği Bakanı

Ö. Çelik

Çevre ve Şehircilik Bakanı

M. Özhaseki

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

N. Avcı

Millî Savunma Bakanı

F. Işık

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

A. Arslan

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Özlü

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

E. Ala

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

TBMM Basımevi - 2016